

KURIER Wileński

ŚRODA, 1 LUTEGO 1995 R.
Nr 22 (12553)

Dziś
w numerze:

1,8 str.

Jak dotychczas nikomu nie należono kompensaty za niezwróconą posiadaną nigdy ziemię. A przecież ustawa to przewiduje.

2 str.

Kościół jest jezazwa w projekcie, ale wierni mogą już słuchać słowa Bożego pod dachem w kaplicy, której uroczystego wyświęcenia dokonał arcybiskup wileński Juozas Audris Bačka.

3 str.

Przystąpiła do pracy grupa izraelskich ekspertów, która chce wyjaśnić, czy zrehabilitowani obywatele naszego kraju nie uczestniczyli w zagładzie Żydów w latach drugiej wojny światowej.

4 str.

Gazeta "Rossijskije Wiesti" wydawana przez administrację prezydenta Rosji, zamieściła obywatelkę Ewę Juria Iwanowa o Józefie Piłsudskim. "Józef Piłsudski — urodził się w Litwie".

5 str.

Według opinii świadków z samolotu przewożony był dwóch dostawczych samochodów paszki z nieznaną zawartością. Po kilku minutach samolot odlatywał na wachód.

6 str.

Kiedy rozpoczęto prywatyzację, sądzono, że przekształcenia własnościowe pójdą jak z piasku... Tymczasem minęło już tyle czasu i wciąż nie możemy zakończyć pierwszego etapu prywatyzacji, tj. za czeki inwestycyjne.

7 str.

W połowie stycznia br. nabrało mocy porozumienie Litwy z Rosją w sprawie klauzuli największego uprzywilejowania w handlu. Dzięki niej o 30 proc. zmniejszyły się cła artykułów litewskiej produkcji wwożonych do Rosji. Jedni się z tego powodu cieszą, inni odwrótnie.

9,10 str.

W związku z tym, iż Ministerstwo Oświaty i Nauki nie ma możliwości wydać pytań egzaminacyjnych w takich ilościach, by starczyło dla wszystkich przystępujących do egzaminów, na prośbę szkół drukujemy je — z języka polskiego i litewskiego.

11 str.

Poszukiwanie narkotyków zakończyło się o godzinie 6 rano... podaniem funkcjonariuszy policji, posiadania operacyjna informacja pozwala stwierdzić, że przez Litwę zaczęto już przemycać mocniejsze narkotyki.

12 str.

Trudne dni w lutym.

Sentencja dnia

Prawa są jak pajęczyna, poprzez które przedostają się wielkie muchy, a w których grzeźną małe.

Ch. L. Montesquieu

Znad Wili

Radio 73.34 / 103.8 FM

Konkurs wieczorny
godz. 22.05
tel. 42 94 72

Wczoraj Sejm RL uchwalił ustawę o języku państwowym

Jeżeli oficjalnie to tylko po litewsku

Wczoraj Sejm RL (63 głosy — za, 3 — się powstrzymało, nikt nie głosował — przeciwko) uchwalił ustawę o języku państwowym. Ustawa reguluje stosowanie tego języka w życiu publicznym Litwy, jego ochronę i odpowiedzialność za nieprzestrzeganie ustawy.

Ustawa ta nie reguluje języka nieoficjalnego obcowania mieszkańców Litwy oraz przedsięwzięć wspólnot religijnych, jak też osób należących do wspólnot narodowych.

Wszystkie działające na Litwie instytucje, urzędy, przedsiębiorstwa i organizacje biurokracji oraz inne dokumenty prowadzą w

litewskim języku państwowym, głosi ustawa. W tym języku prowadzona jest też korespondencja między nimi.

Określono, że kierownicy instytucji i urzędów państwowych, samorządowych, jak też kierownicy i pracownicy służb łączności, transportu, zdrowia i opieki społecznej, policji, wymiaru sprawiedliwości i innych instytucji tego typu powinni znać język państwowy zgodnie z kategoriami znajomości określonymi przez rząd.

W języku tym będą się toczyły rozprawy sądowe, zawierane transakcje osób fizycznych i pra-

wnych. Oficjalne imprezy organizowane przez instytucje państwowe i samorządowe, urzędy państwowe, przedsiębiorstwa również muszą się odbywać w języku litewskim. Wymóg ten nie jest stosowany wobec organizowanych na Litwie przedsięwzięć międzynarodowych.

Ustawa wymaga, aby publiczne demonstracje programy audiowizualne, filmy były tłumaczone na język państwowy lub pokazywane z napisami litewskimi. Określa ona, że oficjalnie, znormalizowane formy nazw miejscowości mają być pisane w języku państwowym.

W języku tym również mają być napisy publiczne. Nazwy organizacji wspólnot narodowych oraz ich napisy informacyjne mogą być obok litewskiego języka oficjalnego firmowane również w innych językach.

(Dokończenie na str. 3)

Prezydent Białorusi złoży wizytę na Litwie

Jak zakomunikował agencji ELTA rzecznik prasowy prezydenta republiki Nerijus Maliukevičius, w dniach 6-7 lutego na zaproszenie prezydenta republiki Algirdasa Brazauskasa oficjalną wizytę na Litwie złoży prezydent Republiki Białorusi Aleksander Łukaszenko.

Jeżeli na wsi z różnych przyczyn zwleka się ze zwrotem ziemi, to w mieście praktycznie nie zwraca się jej wcale

Czego warta taka ustawa?

Ostatnio prawnicy coraz częściej mają wątpliwości co do doskonałości niektórych aktów uzupełniających ustawy: uchwał, rozporządzeń, rozpracowanie których jest pełniejsze w terenie w tym poszczególnych ustaw. Nieraz bowiem kolidują one z ustawą, aktem o najwyższej mocy prawnej, bądź są rozbieżne z jej założeniami. Nie ma przesady w twierdzeniu, że zakres pracy legislacyjnej nad udoskonaleniem Ustawy RL z 18 czerwca 1991 r. "O trybie i warunkach przywracania prawa własności obywateli do nieruchomości" przekroczył wszystkie granice. Sądzę, że była to w założeniu dobra ustawa, bowiem uchwalono ją z myślą o zwrocie prawowitym właścicielom i ich spadkobiercom wyłączonego nigdyś mienia. Nowelizowano ją niezliczoną ilość razy. Doprowadziło to do całkowitej niejasności w regulowaniu stosunków prawnych dotyczących przywrócenia prawa do zachowanych nieruchomości. W labiryncie tych zmian nie sposób jest połączyć się nawet prawnikowi. A cóż dopiero mówić o ludziach, których zmiany te dotyczą?

O tym raz jeszcze przekonałam się po zapoznaniu się z sprawą Cytelnika "K. W.", mieszkańca Wilna Wiktora Mikulewicia dotyczącą przywrócenia prawa własności do ziemi przy ul. Miśkińskiej.

Tryb i warunki przywrócenia prawa własnościowych obywateli do zachowanych nieruchomości, kwestie oszacowania majątku i kompensaty reguluje wyżej wspomniana Ustawa RL nr 1-1454 z 18 czerwca 1991 r. (z późniejszymi zmianami, dziś aktualna jest Ustawa RL nr 55 z 26 stycznia 1994 r.) i zatwierdzony uchwałą rządu RL nr 967 z 21 grudnia 1993 r. "Tryb kompensowania przez państwo za ziemię i las oraz rozliczeń z państwem za wykupowane ziemię i las". Te akty prawne zakładają, że prawo własności do zachowanych nieruchomości przywracane jest w następujący sposób: zwraca się wyłączonego majątek (dom, ziemię, las) w naturze, w ekwiwalentnej, czyli równorzędnej bądź innej naturze, przynajmniej się jednorazowo wypłaty państwowe (czeki inwestycyjne) albo wydaje się akcje kapitału państwowego.

1992 r., stwierdzając, że jego ojciec posiadał 4,08 ha ziemi we wsi Miśkińce. Przywrócono mu prawo własności na 0,20 ha ziemi. Zrealizowano postanowienie poprzez — przydzie-

(Dokończenie na str. 8)

O co chodziło W. Mikulewiczowi i jak została załatwiona sprawa?

Rodowity wilanin Wiktor Miku-

lewicz w 1991 r. złożył w zarządzie miasta podanie o zwrot ziemi należącej nigdyś do jego rodziców. Dołączył wszystkie niezbędne dokumenty. Stosunkowo prędko, bo w maju 1992 r. otrzymał decyzję nr 28-93 z dn. 12 maja

RE-Rosja

Rada Europy odkłada rozpatrywanie przyjęcia Rosji

Przewodniczący Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Miguel Angel Martinez odmówił dziennikarzom, że przyjęcie Rosji zostanie odłożone, jednakże nie kwestionuje się samej zasady przyjęcia tego kraju w postaci członków Rady Europy.

Procedura przyjęcia Rosji do tej paneuropejskiej organizacji prowadzącej nad przestrzeganiem zasad demokracji i praw człowieka, została "zamrożona" do czasu debaty poświęconej działaniom Rosji w Czeczenii, która ma odbyć się na forum Rady w czwartek z udziałem 18-osobowej delegacji parlamentarzystów rosyjskich (wraz z W. Zyrynowskim), mającej obecnie status specjalnego gościa Zgromadzenia Parlamentarnego RE.

Ekwador-Peru

Nie rozjem, lecz jednostronne wstrzymanie ognia

Nie ma na razie zawieszenia broni między Ekwadorem i Peru, lecz jedynie Ekwador zapowiedział ogłoszenie jednostronnego wstrzymania ognia i wszelkich działań wojskowych przeciwko Peru.

(Obszerniej na str. 4)

Polska

Premier przedstawił prezydentowi kandydatów na szefów MON i MSZ

Premier Waldemar Pawlak przedstawił we wtorek prezydentowi Lechowi Wałęsie kandydatów na szefów resortów obrony narodowej i spraw zagranicznych. Kandydatury zostały zaakceptowane.

Prezydent oczekuje do 3 lutego powołania przez premiera kandydatów na stanowiska szefów MON i MSZ. Jeżeli do nastąpi, prezydent spotka się z koalicyjną, prezydent spotka się z koalicyjną. Nazwisk nie podano, mają być one ujawnione w momencie nominacji przez premera.

Szynka wyprodukowana w rejonach wileńskim i telszajskim na rynku kosztuje tyle samo, ale zatraty sił i środków na jej produkcję są różne

Jak wyrównać warunki gospodarowania?

— to podstawowy problem, który nurtował rolników zgromadzonych w ub. tygodniu w spółce rolnaj "Mostkiśkie" w rejonie wileńskim, gdzie odbyło się wyjazdowe posiedzenie Sejmowego Komitetu Rolnego "Świełcicy Agronomów". Celem spotkania było zgłębienie problemów wsi, wysłuchanie opinii rolników o warunkach gospodarowania.

Pierwszą część obrad POSIEWCÓW ZAPOZNANIU SIĘ ZE SPOŁKĄ ROLNĄ "MOSTKIŚKES"

Kierownik spółki Tadeusz Liksza pokazał fermie mleczarską Rubno, która utrzymuje się 180 krow dających mleko po 3000 kg wysokatogatunkowego mleka. Cała produkcja fermy co-

dziennie jest dostarczana do miasta do kuchni dostawczej, która płaci po 48 ct za kg. Kierownik spółki zapoznał też gości z pracą oddziału obróbki drewna, wyposażonego w uszarnię, cztery urządzenia do piwienia okrągłaków (roczny przerób 5 ty. m³ drewna). Obejrzano całkowicie zmechanizowany spichrz zbożowy o pojemności 2 ty.

ton zboża oraz paszarnię, w której przygotowuje się pasze treściwe dla bydła i trzody chlewniej spółki, a które obsługuje magazynier i operator w jednej osobie Stanisław Mażajko. Goście zapoznali się też z pracą nowo powstałej litewsko-polskiej spółki "Mosmar" czyli masarni, zwiedzieli też salę, gdzie odbywają się różne wieczorki dla młodzieży i członków spółki.

Szukalem powybijanych szymb, zauważyłem jedną pękniętą, ale jest, nie strudżono — stwierdził później w rozmowie sekretarz Ministerstwa Rolnictwa Vaclovas Putvinkas. — Aż

dziwne to, kiedy powszechnie spotyka się wszystko zburzone, rozkradzione, a tu nie tylko potrafiono zachować co było, ale jeszcze buduje się nowe — dodał.

— Takiej fermi mleczarskiej, jaką tu obejrzelśmy, trzeba już poszukać na Litwie. Nie wiem, czy nawet ja, osobiście nie spotykałem — powiedział członek Sejmowego Komitetu Rolnego, prezydent "Świełcicy Agronomów" prof. Antanas Budytis.

Podobne opinie też wyraził inni uczestnicy tego posiedzenia. Jest to załuga T. Likszy w znacznym stopniu podobnie jak to, że nie uległ odgórny

(Dokończenie na str. 8)

Kalejdoskop wiadomości

"Pamięć poległych powinniśmy uczcić we własnym kraju"

Algirdas Brazauskas zapowiedział do organizacji politycznych i społecznych kraju, instytucji kulturalnych i oświatowych, całego społeczeństwa, aby uczcić 50 rocznicę zwycięstwa koalicji antyhitlerowskiej. Prezydent ubolewa, że niektóre siły polityczne chcą całkowicie wykreślić ze stronicy historii narodu. Jego zdaniem, byłoby to brakiem szacunku dla tysięcy Litwinów, poległych w walkach z faszystami oraz tych, którzy ucierpieli w obozach koncentracyjnych, byli wysłani na roboty przymusowe.

Algirdas Brazauskas powiedział, że nadeszły zaproszenia na maj do Londynu, Paryża, Moskwy, gdzie na szczelne państwowych i rządowych będą obchodzone rocznice zwycięstwa. Liczy on, że delegacje litewskie wezmą w nich udział. Tym niemniej pamięć poległych powinniśmy uczcić we własnym kraju — powiedział prezydent.

Litwini popierają kandydaturę S. Kowalowa do Nagrody Nobla

Kierownicy dwunastu związków twórczych i innych organizacji kulturalnych Litwy wysłali depeszę do Komitetu Nagrody Nobla.

Głosi ona, że organizacje te "popierają kandydaturę deputowanego do Dumy Rosyjskiej Siergieja Kowalowa do Pokojowej Nagrody Nobla. Chodzi przede wszystkim o jego wysiłki na rzecz pokojowego uregulowania konfliktu w Czeczenii, szczenia na świecie obiektywnych informacji bezpośredniego uczestnika wydarzeń, jak również nie zapomniano pomocy S. Kowalowa na rzecz niepodległości Litwy.

W Czerwonym Dworze — poradnia dla rolników

W Litewskim Instytucie Mechanizacji Rolnictwa w Czerwonym Dworze (rej. kowieński) od dziś działa poradnia dla rolników.

Gospodarze, członkowie spółek będą tu mogli otrzymać dokładne informacje o nowościach, zasięgnięć porad z zakresu gospodarki polowej, hodowli bydła, przetwórstwa mleka oraz mechanizacji rolnictwa.

W ramach "Partnerstwa dla pokoju"

Do stolicy przybyła delegacja Ministerstwa Obrony Niemiec z generałem Eckartem Fischerem. Z jegojowymi litewskimi omówi ona kwestie akademii wojskowych, geografii i geofizyki wojskowej, szkolenia wojskowego i in.

1 września ub. roku ministrowie obrony kraju Litwy i obrony Niemiec w Bonn podpisali porozumienie o współpracy wojskowej obu krajów w ramach udziału w programie NATO "Partnerstwo dla pokoju". W tym roku oba ministerstwa przystąpią do realizacji jego projektu.

Premiera "Snu"

Premiera dramatu Augusta Strindberga "Sen" na scenie akademickiej w reżyserii Jonasa Vaitkusa widzowie ujrzą już pod koniec tygodnia — w dniach 4 i 5 lutego. W sztuce występuje aż 60 aktorów: grają aktorzy Akademickiego Teatru Dramatycznego, jak też zaproszeni z innych trup, studenci Jonasa Vaitkusa.

— Ten spektakl jest swego rodzaju kontynuacją snu, w którym jesteśmy dziś wszyscy pogrzebni — tak swoją nową pracę określili sam reżyser.

Dyrygent J. Aleksa — laureatem lotewskiej nagrody

Głównemu dyrygentowi Lotewskiego Teatru Opery i Baletu Jonasowi Aleksie w Lotewskiej Filharmonii Narodowej wręczono nagrodę rządu RŁ za zasługi dla kultury muzycznej tego kraju — "Wielką Nagrodę Muzyczną". Po raz pierwszy (nagrodę przyznaje się drugi rok) jednym z dziesięciu jej laureatów, reprezentujących różne dziedziny muzyki, został nie-Lotysz.

Witlanie — znawcy języka szwedzkiego

W Sztokholmie, w obecności króla Szwecji Karola XVI Gustawa i królowej Sywii katedrę skandynavistyki Uniwersytetu Wileńskiego uroczysto nagrodzono za zasługi w nauczaniu języka szwedzkiego. Jest ona jedną z 200 na świecie, gdzie się naucza języka szwedzkiego. Założona została w roku 1991. Na katedrze prowadzi się nauczanie języków szwedzkiego, norweskiego, duńskiego i islandzkiego, a studuje tu 150 osób.

Rekonstrukcja lotniska w Zoknial

Szawie liczą na podpisanie w końcu marca umowy ze spółką zagraniczną, która zrekonstruuje lotnisko Zoknial i uczyni je nowoczesnym międzynarodowym portem lotniczym. Do tego projektu przypuszczalnie zaangażuje się od 15 do 30 mln USD.

Obecnie lotnisko szawelskie czynnie jest tylko latem i tylko w jasnej porze dnia. Stąd rejsami czarterowymi odlatują samoloty do Wietnamu, Chin, Indii.

Mecz w Niemieżu

W Niemieżu (rejon wileński) wyścigom meczu tatarski. W uroczystości i popołudniowej modlitwie uczestniczyli ambasador Turcji na Litwie Erkan Gezer, a także doradca ambasady ds. religii Rustem Kurmacz. Zamieszkała w Niemieżu Tatarszy podziękowali pracownikom tureckiej ambasady, którzy materialnie dopomogli w remoncie meczetu.

Kto wle, gdzie są pieniądze?

Mieszkańcy Sołeczni nie dowiedzieli się, za kogo zostały podzielone środki, które rząd przeznaczył rejonowi na pokrycie długów za usługi komunalne (11.000 Lt). Na posiedzeniu zarządu rejonowego podczas rozpatrywania podań obydwu twierdzi, którzy się zwrócili do wydziału opieki społecznej, obecnie dziennikarzy, jak zeznaczył naczelnik samorządu rejonowego T. Mickiewicz, bynajmniej nie była pożądana. Na tym posiedzeniu omawiano też budżet rejonu na rok 1995.

W darze — rogatywki

Prezes Koła Żołnierzy Września w Miednikach Jan Wieromiej i wiceprezes tego koła Jan Czepliewski poinformowali redakcję, że otrzymali dar od Wojska Polskiego — 10 rogatywek i 25 maciejówek, przeznaczonych dla członków Koła. Byli żołnierze wrzucyli się do też.

Hold pamięci Marli Gimbutienė

2 lutego mija rocznica śmierci światowej sławy uczyni litewskiej na wychodźstwie archeologa, profesora Uniwersytetu Kalifornijskiego Marli Alseikaitė-Gimbutienė. Była ona twórczynią nauki zwanej archeomitołogią. 23 stycznia obchodziłaby swe 74 urodziny, których nie doczekała. W tych dniach składamy hold pamięci Marli Gimbutienė.

1 lutego w Wilnie, na ścianie domu przy ul. Jagiellońskiej, gdzie się urodziła w 1921 r. i gdzie do 1931 r. mieszkała przyszła uczona, odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa. W śróde wieczorem w Pałacu Pracowników Sztuki odbędzie się uroczystość, udział wezmą m.in. naukowcy V. Daujotyte, M. Lukšienė, R. Rimantienė, N. Vėlius.

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i inf. własnych przygotowała Halina JOTKIĄŁO

W Sejmie republiki

Poranne posiedzenie planarne 31 stycznia

W nader pilnym trybie powzięto uchwałę Sejmu Republiki Litewskiej zgłoszoną Sejmowi 26 stycznia 1995 r. "O odwołaniu sędziów Sądu Najwyższego", na której mocy Mindaugas Lošys został odwołany ze stanowiska sędziego Sądu Najwyższego Litwy.

Kontynuowano omawianie projektu uchwały Sejmu Republiki Litewskiej "O odwołaniu dyrektora generalnego Inspekcji Dziedzictwa Kulturowego Republiki Litewskiej". W pilnym trybie przyjęto uchwałę Sejmu Republiki Litewskiej "O odwołaniu dyrektora generalnego Inspekcji Dziedzictwa Kulturowego Republiki Litewskiej", na której mocy Naglis Puteikis został odwołany ze stanowiska dyrektora generalnego.

W liniennym głosowaniu nie została uchwalona rezolucja Sejmu Republiki Litewskiej "O reformie systemu bankowego" (za — 38, przeciw — 32, powstrzymało się — 18).

Roseit Algirdas SADKAUSKAS wniósł projekt ustawy Republiki Litewskiej "O uzupełnieniu ustawy Republiki Litewskiej "O uprawnieniu administracji powiatowej Republiki Litewskiej". Postanowiono rozpatrywać projekt w trybie bardzo pilnym.

Uchwalono ustawę Republiki Litewskiej o języku urzędowym (za — 63, wstrzymało się — 3, nikt nie był przeciwko).

Uchwalono ustawę Republiki Litewskiej "O zatwierdzeniu statutu służby w prokuraturze".

Wydział prasy i łączności publicznej Sejmu RL-ELTA

Socjaldemokraci o polityce zagranicznej

Stosunki z Rosją należy budować a nie ustępstw

— W zagranicznej polityce naszego państwa wypuklają się pewne pozytywne tendencje, wskazujące na zbliżenie się do strukturalnie europejskim — sądzi socjaldemokrata Vytautas Plečkaitis. — Znamienne jest to, że Litwa nie ma pretensji terytorialnych do sąsiadów, oni też w stosunku do Litwy...

Podczas wczorajszej konferencji prasowej V. Plečkaitis w imieniu frakcji socjaldemokratów ustosunkował się do zagranicznej polityki RL.

Zachęcał go do tego zapoczątkowana przez ministra spraw zagranicznych RL P. Gylysa dyskusja na ten temat w Sejmie. Socjaldemokratów najbardziej niepokoją stosunki z Rosją, której wpływ na Litwie, ich zdaniem, jest zbyt duży. Nie udało się Rosji narzucić jej porozumienia o transzycie wojskowym w wojnie dla Rosji korzystnym, tym niemniej,

jak zaznaczył V. Plečkaitis, nie można tego zaliczyć do osiągnięć dyplomacji litewskiej.

— Rosja jest zarzewiem ewentualnej eskalacji sąsiednie państwa — twierdził poseł, przytaczając dowody konfliktu zbrojnego w Czeczenii. Stosunki z tym państwem V. Plečkaitis, należy budować na zasadach równorzędności, a nie ustępstw, jak w kwestii transzycie wojskowego.

V. Plečkaitis ubolewał, iż Litwa, która ratyfikowała umowę z Unią Europejską o wolnym handlu politycznym nie czyni w kierunku zbliżenia swej gospodarki z europejskimi standardami, że Litwa jedynie reaguje na inicjatywę innych państw. Sama natomiast nie potrafi prowadzić przemyślanej zwczasu dyplomacji.

Socjaldemokraci krytykują też funkcjonowanie ambasady, jak twierdzi, są nieracjonalne rozmowy. Należałoby, ich zdaniem, bardziej uwzględnić możliwości budżetowe państwa. Pasywnie działają, zdaniem ambasady litewskiej na Ukrainie, w Kallingradzie. Komunistyczne. Warto by wzmocnić działalność ambasady Białorusi zwłaszcza, że ten kraj prowadzi politykę.

W lutym prezydent RL A. Brazauskas udaje się do Gdyni wzięty do Polski. Komentarz ten fakt, jak twierdzi, jest tendencją do zbliżenia swej gospodarki z europejskimi sprzecznymi, jak wywołał traktat litewsko-polski, który jest jednym z wpływowych krajów Grupy Wyszehawskiej, której chyba też najszybciej zostanie przyjęty do NATO — mówi V. Plečkaitis. — Dobrze stosunki z krajami, które skutecznie zmierzają ku strukturom europejskim, są potrzebne dla Litwy. Stereotypy, jakie istniały przed wojną, nie obowiązują. Musimy zmieniać nasze poglądy, jeśli chcemy zagwarantować sobie stabilną i bezpieczną przyszłość.

Jadwiga BIELAWA

Kto i ile otrzyma

Zwiększono pobory budżetowców

Zgodnie z budżetem państwowym Litwy na rok 1995 rząd Litwy z przewidzianych środków na zwiększenie wydatków zarobkowych zwiększył przeciętnie o 10 proc. współczynniki schematów opsażeń służbowych dla pedagogów, personelu medycznego, pracowników sfery naukowej, kulturalnej i artystycznej, nauki i in. Instytucji budżetowych.

Wynagrodzenie będzie naliczane nie na podstawie minimalnej, lecz wg podstawowej wielkości uposażenia miesięcznego. Uchwałę rządu ustalono podstawowe wygrozienie miesięczne — 65 litów miesięcznie oraz podwyżkę wynagrodzenie godzinne — 0,38 Lt. Ustalano, specjalizacji z wyższym wykształceniem mają otrzymywać następujące uposażenia służbowe, obliczone według wysokości podstawowych poborów miesięcznych — dla pedagogów stosuje się współczynniki 3,2-5,9, dla personelu medycznego — 4,1-6,9, dla pracowników kultury i sztuki 3,5-6,6, dla pracowników społecznych — 3,1-5,8, dla pracowników oświaty, kultury i sztuki, służby zdrowia i innych — współczynniki 3,1-5.

Niniejsza uchwała weeszła w życie 1 stycznia br.

WIERNI BĘDĄ JUŻ MOGLI MODLIĆ SIĘ POD DACHEM

Wyświęcono kaplicę parafii św. Jana Bosko

Ten zakątek Łazdynał przyciąga uwagę nie tylko ze względu na swe piękne ustrzoiwanie. Już kilka lat z rządu, właśnie tu pod drewnianym krzyżem odprawiane były Msze święte, które gromadziły nie tylko mieszkańców tej dzielnicy.

Kościół jest jeszcze w projekcie, ale wierni mogą już słuchać słowa Boga pod dachem w kaplicy, której uroczyste wyświęcenie odbyło się wczoraj. Dokonał tego arcybiskup wileński Juozas A. Baška.

Parafia św. Jana Bosko istnieje już dobrych parę lat. W 1990 roku zaczęto

zbierać pierwsze datki od parafian na budowę kaplicy i kościoła. Niewątpliwie wielką w tym zastępa księdzka salezjanina Ljzarda Sadowskiego, który urodzony w Puńsku, wiele lat przepracował w Kanadzie, aż się znalazł na Litwie i czynnie się zaangażował do odrodzenia Zakonu Salezjanów. W czasie wojny byli oni prawie wszyscy wywiezieni, wymordowani.

Osobisty urok księdza ma też niewątpliwie wpływ, że wszystkie msze, zarówno te poprzednio przeprowadzane w szkole, przedszkolu, czy też pod

gołym niebem, ściągają zawsze ogromnych.

Wielokrotnie ksiądz zaznaczył, że o ile Bóg pozwoli (a robotnicy nie zwioda), to zimą będziemy mogli modlić się pod dachem. Tak się też stało.

Czyli kaplicę wyświęcono. Jest to pierwsze spoory pracy przy jej wykończeniu.

A potem — kolej na kościół, który zaprojektował dobrane znany architekt Vytautas Cekanauškas.

NA ZDJĘCIU: moment wyświęcenia kaplicy św. Jana Bosko. Fot. Marian Paluszko

Bośnia

Serbska ofensywa

Po ostatnich niepowodzeniach w muzułmańskiej enklawie Bihacia w Bośni zachodniej siły serbskie wspólnie ze sprzymierzonymi z nimi rebeliantami muzułmańskimi przeszły w nocy na wtorek do kontratakarci. Przejscie w wtorek kontrolowane przez Muzułmanów radio sarajewskie. Meldunki o najcięższych walkach nadeszły z okolic Velikiej Kladuszy, gdzie w poniedziałek oddziały zdominowanej przez Muzułmanów bośniackiej armii rządowej odbiły spore tereny. Na wschodzie Bośni oddziały sił pokojowych ONZ poczyniły przygotowania do ewakuacji rannych z muzułmańskiej enklawy Gorazde. W poniedziałek wieczorem dotarły tam karetki "błękitnych hełmów", by przewieźć do innych części kraju 128 rannych Muzułmanów i 66 Serbów. Akcja ta była początkowo odroczone z powodu nieporozumień na temat listy nazwisk osób podlegających ewakuacji.

Łotwa

Zaczyna się przyjmowanie wniosków o przyznanie obywatelstwa

Od środy władze Łotwy zaczynają przyjmować wnioski o przyznanie obywatelstwa tego państwa. Na przyznanie obywatelstwa czeka 700 tysięcy mieszkańców Łotwy. Obecnie mogą ubiegać się o obywatelstwo m.in. Łotysze, którzy byli obywatelami Litwy i Estonii, żony obywateli Łotwy, jeśli małżeństwo trwa co najmniej 10 lat, oraz osoby wywiezione z Łotwy w czasie okupacji hitlerowskiej. Oczekuje się, że w tym roku łotewskie obywatelstwo otrzyma około 40 tysięcy osób.

Ukraina

Protest przeciwko zakazowi referendum o powrocie ZSRR

Jako "nieuctwo prawne lub prowokację polityczną" oceniło kierownictwo Obywatelskiego Kongresu Ukrainy opinię resortu sprawiedliwości tego państwa, że "referendum o przywróceniu ZSRR jest próbą siłowej zmiany ustroju państwa" i zagrożenie karą do siedmiu lat więzienia za współudział w jego przeprowadzeniu.

Niemcy

Po deszczu mróz — ślizgawki na zalanych ulicach

Mróz, który przyszedł po opadach deszczu, spowodował we wtorek rano dodatkowe utrudnienia w zalanych wodami Renu rejonach Kolonii. Ulice tego niemieckiego miasta przemieniły się w prawdziwe ślizgawki. Szczególnie niebezpieczne są mocno oblodzone kładki drewniane, przerzucone nad znajdującymi się pod wodą ulicami. Służby porządkowe i ratownicze pracują tam więc bez przerwy. Tymczasem po osiągnięciu w poniedziałek wieczorem rekordowego w tym stuleciu poziomu z 1926 r. wynoszącego 10,69 metra, wody Renu zaczęły w Kolonii stopniowo opadać. Krótko przed godziną 5 rano we wtorek opady już o 3 centymetry. Podobnie jest w Bonn, gdzie poziom Renu obniżył się z 10,08 metra w poniedziałek do 10,04 metra we wtorek rano. Nie odwołano jednak jeszcze alarmu przeciwpowodziowego.

Komentarz

"Rossijskije Wiesti" o Józefie Piłsudkim

Gazeta "Rossijskije Wiesti", wydawana przez administrację prezydenta Rosji, zamieściła obszerny esej Jurija Iwanowa o Józefie Piłsudkim: "Józef Piłsudski — urodziwcielem państwa". Publikacja zwraca uwagę nie tylko tym, że jest próbą odejścia od szablonoowego, ideologicznego wizerunku Piłsudskiego, jaki dominuje w rosyjskiej historiografii. Jurij Iwanow (abstrahuje od rusofobii i antywojennemu Piłsudskiego) poszukuje racjonalnych uzasadnień dla antyparlamentarnych, dyktatorskich poczynań naczelnika państwa polskiego. Rosyjski publicysta podkreśla, że Piłsudski przeszedł do historii dzięki wkładowi w utworzenie i umocnienie państwa polskiego i fanatycznemu oddaniu idei silnej i niepodległej Polski. "Piłsudski działał w ekstremalnych warunkach, kiedy trzeba było szybko utworzyć jedno, silne państwo. Podobne cele stoją przed dzisiejszą Rosją" — pisze J. Iwanow. Beznamiętnie zestawiając dokonania i błędy Piłsudskiego, jego zalety i słabości (odnotowano, jak w 1888 r. Piłsudski, przesłuchiwany przez rosyjską żandarmerię pod zarzutem udziału w zamachu na cara, wystraszył się i zaparł się polskości, zeznając że jest Białorusinem), autor publikacji sugeruje, że dyktatura może w określonych warunkach historycznych być usprawiedliwiona a później nawet wysławiana przez potomków. I jako dowód Jurij Iwanow przytacza popularność Piłsudskiego we współczesnym polskim społeczeństwie, które — z jednej strony — chlubi się swoimi demokratycznymi przekonaniami, z drugiej natomiast — przejawia tęsknotę za dyktaturą i dyktatorem.

Rosja

Nowy rosyjski gubernator w Czeczenii

Żadnych rozmów z Dudajewem
Nikołaj Siemionow, mianowany w ubiegłym tygodniu wicepremierem rządu Rosji i przewodniczącym prezydenta Jelcyna w Czeczenii, powiedział w Moskwie, że nie ma zamiaru prowadzić rozmów z Dżocharem Dudajewem.

Nie ma złagodzenia stanowiska Moskwy w sprawie Czeczenii

Nowo mianowany szef tymczasowych władz administracyjnych w Czeczenii, były sekretarz komitetu miejskiej partii w Groznym Nikołaj Siemionow powiedział na swojej pierwszej konferencji prasowej, że nie podziela poglądu rzecznika praw obywatelskich Siergieja Kowalowa, który opowiada się za rozpoczęciem rozmów z Dudajewem. Według Siemionowa, rozmowy mogą być prowadzone z przywódcami tejów (klanów), przedstawicielami duchowieństwa i organizacji społecznych, ale nie z Dudajewem. Wypowiedź Siemionowa świadczy o tym, że zmiana na stanowisku namiestnika Jelcyna w Czeczenii nie oznacza złagodzenia kursu Moskwa

i oficjalna Moskwa wciąż odrzuca możliwość prowadzenia bezpośrednich rozmów z administracją Dudajewa.

Dudajew powinien być wyjęty spod prawa

Przewodniczący Rady Federacji Rosji Władimir Szumiejko przyznał w rozmowie z zastępcą przewodniczącego OBWE Willy Wimmerem, że "stwierdzenie na zbrojną opozycję przeciwko Dudajewowi, kierowaną przez Umara Awturchanowa okazało się błędem" — pisze Interfax. Szumiejko poinformował, że rosyjska Prokuratura Generalna przygotowuje obecnie prawną ocenę działalności Dudajewa. Rzecznik prasowy Rady Federacji Jurij Algunow dodał, że w dokumentach Prokuratury Generalnej "chodzi o to, że Dudajew powinien zostać wyjęty spod prawa".

Przywołano do porządku "niegodziwców" powinny zajmować się służby specjalne

Co może oznaczać "wyjęcie spod prawa" wyjaśnił przewodniczący Dumy Iwan Rybin, który powiedział, że po tym, jak Dudajew zagroził zamachami

terrorystycznymi przeciwko rosyjskim miastom, władze Czeczenii powinny podjąć adekwatne działania. Szef Czeczeńskiej Rady Regionalnej Rosji "może pojawić się jakiejś bandyta i niegodziwiec, który chce zagrozić życiu ludzi" — Władimir federalne powinny dotychczas maksymalnych wysiłków, aby wykluczyć takie opozycje i przywołać do porządku "niegodziwców, którzy przekroczyli granicę umiaru". Według Rybina "przywódcami do porządku niegodziwców" powinny zajmować się specjalne służby specjalne.

Do zdobycia Groznego jeszcze daleko

W stolicy Czeczenii wojska rosyjskie kontynuowały ostrzał artylerijski jednak nie posuwały się naprzód. Do zdobycia całego miasta przez Rosjan jest jeszcze daleko. Czeczeński przywódca Dżochar Dudajew, zaprzysiężony duchowi żołnierz przywrócić sprawę agencji Turan, powiedział: "Allah zwycięży".

NA ZDJĘCIU: uchodzący z Czeczenii, którzy znaleźli schronienie w sąsiedniej Inguszczi, mieszkający w wagonach kolejowych.

Fot. EPA-ELTA

Ekwador-Peru

Napięcie rośnie

Peruwiańskie siły powtórnie i ładowe przypuściły atak na pozycje zajmowane przez wojsko ekwadorskie w spornym regionie granicznym w głębi puszczy amazońskiej. W zbrojnych starciach, do których dochodził od czterech dni, zginęło już kilkudziesięciu żołnierzy peruwiańskich i ekwadorskich.

Wkrótce po rozpoczęciu w poniedziałek ofensywy peruwiańskiej z położonego w pobliżu regionu konfliktu ekwadorskiego miasta Macas wystartowały myśliwce. Według ekwadorskich źródeł wojskowych, przeciwnik zaatakował z dużym impetem, jednakże armia Ekwadoru utrzymała swoje pozycje.

Do liczącego około 30 tys. mieszkańców miasteczka Macas naphywały w ostatnich godzinach z innych regionów Ekwadoru posiłki woj-

skowe. Na ulicach organizacja obrony cywilnej prowadziła zbiórki żywności i lekarstw przeznaczonych dla żołnierzy znajdujących się na linii frontu.

By uzyskać środki na prowadzenie działań zbrojnych i stawić czoło kryzysowi wywołanemu konfliktem granicznym, rząd Ekwadoru ogłosił nadzwyczajne posunięcia gospodarcze, w tym surowe ograniczenia wydatków budżetowych. Z pensji pracowników państwowych potrącone zostaną dwie

dnówki. Wprowadzony został dodatkowy podatek drogowy.

W Limie prezydent Peru Alberto Fujimori zwołał nadzwyczajne posiedzenie z udziałem ministra spraw zagranicznych Efraina Golemborga i dowódców peruwiańskich sił zbrojnych. Szef Zjednoczonego Dowództwa Sił Zbrojnych Peru, gen. Nicolás de Bari Hermoza przebywał w tym czasie w strefie konfliktu.

Brak dokładnych danych na temat strat poniesionych przez obie strony. Według dowódców wojskowych Ekwadoru, zginęło już 40 żołnierzy, a rannych około 30 peruwiańskich. Co najmniej 2 śmigłowce przeciwnika zostały stracone. Według strony peruwiańskiej, zginęło co najmniej 30 żołnierzy ekwadorskich.

Algieria

38 zabitych w wyniku wybuchu bomby

Samochód-pułapka, którego eksplozja w stolicy Algierii Algierze spowodowała śmierć 38 osób, był wyfodowany kilkuset kilogramami trotylu — podała rzecznik państwowa w Algierze.

Według komunikatu podanego przez radio w poniedziałek wieczorem, rannych jest 256 osób, z tego 55 znajduje się w stanie krytycznym. Wśród ofiar jest wiele dzieci przebitych kawałkami szkła z rozbitych szyb okolicznych domów.

Policyja o przeprowadzenie zamachu oskarżyła wojujących islamistów. Pojawili się twierdzenia, że dokonał go samobójca, który na ulicy Amiruz podjechał pod bramę regionalnej służby bezpieczeństwa, gdzie ładunek zdetonował.

Gazety algierskie doniosły o zapowiedzi nasilenia działań zbrojnych ze strony skrzydła zbrojnego Islamskiego Frontu Ocalenia (IFO) w okresie świętego muzułmańskiego

miesiąca Ramadan, który zaczyna się w środę.

Rządząca ekipa gen. Liamina Debraud odmówiła spotkania się z delegacją partii opozycyjnych — w tym IFO, który jest zdelegalizowany. Władze przyjął dokument zawierający "zaproszenie" naradą. W połowie stycznia parlament zebrała się w Rzymie. W tym czasie wypracowała umowę, zawierającą warunki pozycje stopniowego wygaszenia wojny domowej w Algierii.

Finanse

Skutki ewentualnego niepodpisania budżetu

Niepodpisanie budżetu przez prezydenta mogłoby spowodować poważne konsekwencje w sferze wydatków budżetowych — wyznała PAP wiceminister finansów RP Elżbieta Chojna-Duch. Na podjęcie projektu budżetu można bowiem zgodnie z prawem, pobierać dotacje, nie można natomiast uruchomić dotychczasowej większości wydatków. Jest to możliwe dopiero po wejściu ustawy w życie (podpisaniu przez prezydenta) i pozostawieniu upoważnienia rząd i wojewodów (województwo) do dokonywania wydatków.

możliwa zatem przekazanie dotacji na ubezpieczenia społeczne, na inwestycje dla gmin zagrożone strukturalnym bezrobociem, na programy regionalne, na wykup odsetek od kredytów spółdzielni mieszkaniowych, na dopłaty do ciepłej wody i centralnego ogrzewania, na dotacje dla górnictwa.

Tylko na podstawie projektu budżetu niemożliwe jest również emitowanie papierów skarbowych. Emisja kolejnej serii obligacji trzyletnich przewidziana na 1 lutego br. oraz jednorocznych — od 1 marca — jest możliwa tylko dlatego, że są to ostatnie serie skierowane do sprzedaży na podstawie zarządzenia emisyjnego z ub.r. Niemożliwa jest już natomiast emisja i sprzedaż obligacji 2- i 5-letnich o stałym oprocentowaniu.

Zupełnie inaczej ustawa budżetowa traktuje dochody. Są w niej wymienione tylko raz, w art. 1, gdzie podana jest ogólna ich wysokość, bez rozbięcia na źródło pochodzenia. Dochody — jak wyjaśniła wiceminister — są wielkością makroekonomiczną, a

więcej mają charakter szacunkowy. Są więc taką samą wielkością szacunkową jak np. inflacja. Trudno byłoby wyobrazić sobie stwierdzenie zgodności z konstytucją przewidywanego poziomu inflacji, równie zatem trudno — z zdaniem wiceministra — dokonywać takich czynności prawnych w stosunku do szacowanych dochodów.

Rozliczenia budżetów z ostatnich kilku lat potwierdzają, że wpływy z różnych podatków, ceł, zysku NBP różnią się od przewidywanych. Np. faktyczne dochody budżetu za 1994 r. są o ok. 17 bln starych zł wyższe niż planowane, przy czym poza większymi dochodami z podatku od osób fizycznych i VAT, wyższe były też dochody z prywatyzacji i cel, ale niższe z podatku od osób prawnych. Mniejsze niż przewidywana ustawa była też wydatki (o ok. 8 bln zł) — nie zostały wykorzystane limity wydatków na obsługę zadłużenia. Złożyły się na to m.in. różnice kursowe oraz zmniejszenie we wrześniu ub.r. tempa dewaluacji złotego.

Polityka

Dwie listy wyborcze prawnicy — to byłby postęp

Zdaniem lidera ZChN Ryszarda Czarneckiego, niewykluczone, że prawica stworzy dwa bloki w przyszłych wyborach parlamentarnych. "W 1993 r. było siedem prawicowych list wyborczych, dwie oznaczałyby duży postęp" — powiedział.

Czarnecki podkreślił, iż optymalnym rozwiązaniem byłoby utworzenie przez prawicę jednego bloku, jednej listy autonomicznych partii, które zachowałyby własną podmiotowość. "Nie należy jednak wykluczyć, że — skoro lewica idzie do wyborów podzielona na SLD i UW — i prawica będzie miała dwa bloki" — uważa Czarnecki.

Dołąć, że główną osią podziału na prawicy nie jest stosunek do "Solidarności", ale do Unii Wolności. Za tym idzie też inna koncepcja oceny przeszłości, miejsca Polski w Europie, rozważań ustrojowych. Myślę, że to UW dzieli prawnicy" — powiedział lider ZChN. "Są partie, jak PC, PK, KAK i SLCh, które myślą o ścisłej współpracy z UW w wyborach prezydenckich i parlamentarnych. Te partie muszą się jednoznacznie opowiedzieć, czy chcą dalej flirtować

z Unią. Jeśli tak — to raczej bez nas" — stwierdził.

W niedzielę, podczas konwencji programowej SND, działacze zarówno Stronnicza, jak i UPR, ZChN, RdR, PChD podkreślali, że nie ma możliwości integracji obozu polskiej prawicy z partiami, które chcą współdziałać z Unią Wolności. Uchwały w tej sprawie podjął Zarząd Główny ZChN. Politycy tej partii twierdzą, że dla ugrupowań politycznych, które chcą spojrzeć z UW nie ma miejsca na prawnicy.

Tymczasem np. UPR nie widzi również możliwości współpracy z "S". Czarnecki pytany o szanse pogodzenia "sympatii i antypatii" wewnątrz prawnicy powiedział, że stanowisko UPR w sprawie "Solidarności" jest bardziej ideologiczne niż polityczne. Dodał, iż ZChN dostrzega różnice zarówno w programach gospodarczych, jak i koncepcjach

ustrojowych Zjednoczenia i "S", ale — ze względów pragmatycznych — należy traktować związek jako potencjalnego partnera. "Ustawianie się po dwóch różnych stronach barykad już na starcie jest politycznym błędem" — powiedział.

Na początku marca odbędzie się zjazd ZChN. Według wcześniejszych zapowiedzi, podczas zjazdu ma nastąpić połączenie ZChN i RdR. Czarnecki uważa, że wszystko jest na najlepszej drodze.

Tymczasem liderzy RdR podkreślają, że ich decyzja zależy od ustalenia dokładnych warunków, na jakich Ruch miałby przystąpić do Zjednoczenia. Być może jednym z nich będzie powołanie nowej partii o nowej nazwie. Niektórzy politycy Ruchu uważają też, że prawica nie powinna jednoznacznie i do końca odcinać się od współpracy z Unią Wolności, czyli nie podzielać zdecydowanego stanowiska ZChN. W sprawie przystąpienia RdR do ZChN wypo- wie się nadzwyczajny kongres Ruchu zwołany na luty br.

Polska - Rosja

Porozumienie przewiduje całkowite i ostateczne rozliczenie należności i zobowiązań w terminie do końca listopada 1995 r.

W zgodnej opinii wicepremiera Dawydowa i wicepremiera Kołodki rozwiązanie bardzo skomplikowanego problemu zadłużenia między Polską i Rosją oznacza ustalenie ostatecznej przeszłości na drodze dalszego rozwoju stosunków gospodarczych między obu krajami. "To porozumienie otwiera nowy etap stosunków finansowych między Polską i Rosją" — powiedział Kołodko.

Według bilansu polskich negocjatorów Rosja była winna Polsce 7 mld rubli transferowych i 136 mld dolarów. Polska zadłużona była w b. ZSRR na sumę 4,7 mld rubli transferowych i ok. 2 mld dol.

Kultura

Umowa o redukcji zadłużenia

Wicepremier, minister finansów RP Grzegorz Kołodko i wicepremier Federacji Rosyjskiej, minister stosunków gospodarczych z zagranicą Oleg Dawydow podpisał w Warszawie porozumienie ramowe w sprawie zasad uregulowania wzajemnego zadłużenia z tytułu dostaw towarów i rozliczeń finansowych między rządami RP a rządem FR.

Przyjęto "opcję 0-plus". Polska ma zapłacić Rosji ok. 150 mln dolarów w papierach wartościowych, a Rosja zapłaci Polsce ok. 175 mln dolarów.

Wiceminister finansów Ryszard Michałki powiedział dziennikarzom, że "opcja 0-plus" jest koryzantem dla obu stron. Całkowite rozliczenie kończy się dla Polski niewielkim saldem dodatnim — ok. 25 mln dol., które otrzymamy od Rosji w gotówce jeszcze w tym roku.

W ramach porozumienia o rozliczeniach w formie kompensaty podlegają

zobowiązania strony polskiej wobec Rosji z tytułu kredytów państwowych w rublach transferowych oraz w walutach wymienialnych i zobowiązania Rosji wobec Polski w rublach transferowych, dolarach clearingowych. Rozliczenia podlegać będą także wzajemne należności i zobowiązania z dostawy towarów i usług dokonane przez polskie i rosyjskie przedsiębiorstwa na podstawie podpisanych kontraktów w 1991 i i dostaw "poślizgowych" w 1992 r. w walutach wymienialnych ("plus").

zapropozowano wszystkim chętnym powołanie fundacji "Jarocin", której jednym z głównych celów byłoby przejście organizacji festiwalu w następnych latach.

Radni Jarocina zdecydowali, że począwszy od tego roku, festiwalu po- winny być organizowane bez udziału funduszy gminnych. Możliwe jest, że

miasto przystąpi z odpowiednim udziałem do przyszłej fundacji, ale wówczas Rada będzie miała w niej swoje przedstawiciela.

Po ubiegłorocznych "zadymach" i kłopotach finansowych, do kolejnego FMR podchodzi się z dużą ostrożnością i stawia się coraz trudniejsze warunki przyszłemu organizatorom.

Sondaż

Większość Polaków źle ocenia rządzących

Ponad połowa (51 proc.) respondentów OBOP źle oceniła rządzących partii komunistycznej w Polsce. Przeciwnego zdania było 39 proc. badanych, a 10 proc. ankietowanych nie potrafiło zająć stanowiska w tej sprawie.

Według OBOP, dobrze o czasach władzy PZPR mówią przede wszystkim ludzie gorzej wykształceni (49 proc. z wykształceniem podstawowym, 38 proc. z zasadniczym zawodowym; 35 proc. ze średnim; 21 proc. z wyższym), pochodzący ze wsi (47 proc.) i z małych miast liczących do 20 tys. mieszkańców (42 proc.).

Najbardziej krytyczni w ocenie rządów PZPR są prywatni przedsiębiorcy (74 proc.), inteligenci (69 proc.), pracownicy umysłowi (61 proc.) i mieszkańcy dużych miast (ponad 60 proc.). Wśród ludzi najlepiej wykształconych ze oceny rządów PZPR są trzykrotnie bardziej liczni, niż dobre.

Ocena okresu rządów PZPR w Polsce związana jest bardzo silnie z poglądami politycznymi badanych. Osoby o lewicowej orientacji politycznej zdecydowanie częściej niż zwolennicy opcji prawicowej dobrze oceniają "epokę PZPR". Dobrą opinię na temat tych czasów ma 61 proc. badanych o poglądach zdecydowanie lewicowych i 41 proc. centrolewicowych. W grupie sympatyków prawicy odsetek osób oceniających pozytywnie czasy rządów PZPR nie przekracza 20 proc.

Badania OBOP wykazują, że dobrze oceniają okres rządów PZPR zwolennicy obu rządzących partii: 62 proc. osób deklarujących wolę głosowania na SLD, (przeciwnego zdania było 33 proc.), oraz 56 proc. elektoratu PSL. Wśród zwolenników pozostałych ugrupowań liczeńsi są krytycy czasów PZPR. Stanowią oni przeszło 4/5 wyborców Przymierza dla Polski i Unii Wolności; 3/4 społecznej bazy BBWR; 2/3 — "Solidarności", Unii Pracy i KPN.

Media

Szmajdzinski zapowiada dymisję Walendziaka

Odwolanie prezesa TVP Wiesława Walendziaka zapowiedział na spotkaniu członków SdRP, świętujących w Łodzi piątą rocznicę powstania tej partii, jej sekretarz generalny Jerzy Szmajdzinski — podały telewizyjne "Wiadomości".

"Wszystko wskazuje na to, że Wiesław Walendziak nie jest w stanie zrozumieć co to jest telewizja publiczna i muszą być z tego wyciągnięte odpowiednie wnioski" — stwierdził Szmajdzinski. Przynajmniej, że "ostatnio przez stary się, premiera mniej lub bardziej przygotowanego do telewizji wpuszczać".

Szmajdzinski poinformował, że w marcu br. dokonane będą zmiany w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, bowiem upływa kadencja jednego z jej członków, wyłonionego przez Sejm oraz innego, wyłonionego przez Senat, a w kwietniu zakończone będą prace nad ustawą o KRRiT.

Przemysł

Tajemnicze samoloty latają przez wschodnią granicę

W minionym tygodniu Straż Graniczna otrzymała informację o naruszeniu przez niezidentyfikowany samolot wschodniej granicy powietrznej Polski, na odcinku strzeżonym przez Podlaski Oddział SG. Prawdopodobnie miał miejsce przemyt towarów.

Lokalna prasa — powołując się na wypowiedzi miejscowych rolników — opisała dwa lądowania niezidentyfikowanego samolotu w okolicach wsi Jagłowo (woj. suwalskie). Według opinii świadków przeladowywano z niego do dwóch dostawczych samochodów paszki z nieznana zawartością. Po kilku minutach samolot odlatywał na wschód.

"Sprawa ochrony przestrzeni powietrznej leży w gestii Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Polski. Straż Graniczna jest zobowiązana jedynie do obserwacji samolotów przelatujących przez granicę na niskich wysokościach" — powiedział mjr Stanisław Firlej, rzecznik prasowy POSG w Białymostku.

Z niezidentyfikowanej informacji wynika, że w ub.r. Straż Graniczna odnotowała na odcinku granicy z Litwą i Białorusią kilkanaście przypadków naruszenia granicy państwowej przez samoloty latające na niskich wysokościach, a zatem nie rejestrowane przez radary.

Z życia wzięte

Rekord świata denata

Absolutny rekord świata zawartości alkoholu w krwi poból 33-letni mieszkaniec Elbląga Jan M. Badania wykazały 15,9 promille! Nadkomisarz Komendy Wojewódzkiej Policji w Elblągu Jan Mieczkowski osobiście pofatygował się do Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, gdzie dokonano analizy, aby sprawdzić, czy nie zasza jakaś pomyłka. Świadkowie twierdzą, że na tak wykrbuchowany wynik Jan M. — nałogowy alkoholik — "pracował" przez tydzień bez przerwy. Jednak rezultat prawdopodobnie nie trafi do księgi Guinnessa, ponieważ rekordzista we osiągnięciu przybliżyć zeficiem z tego świata. Podreczniki medycyny jako dawkę śmiertelną wymieniają 4 promille.

Rozrzućność cnotą

W Tarnowie po kilku tygodniach apeli o zbieraniu datków na pomoc dla Czecheni miejscowy oddział Polskiego Czerwonego Krzyża sprawdził stan bankowego konta, na które tarnowianie mieli dokonywać wpłat. Stando przeszło najniższe oczekiwania — 0 złotych i 0 groszy. Podobno Szkoła i to potomkowie dawnych mieszkańców Małopolski, wypędzonych jeszcze w starożytności z ojczyzny. Za rozrzućność.

PRYWATYZACJA Z BLISKA

Zmienić gospodarza nie tak łatwo

Kiedy rozpoczynano prywatyzację sądzono, że przekształcenia własnościowe pójdą jak z płatka. No, bo dlaczego by? Państwo dało fundusze w postaci czeków inwestycyjnych każdemu, nawet nierobowito, noworodkowi. Również proponowanych obiektów na sprzedaż było do wyboru. Tymczasem minęło już tyle czasu i wciąż nie możemy zakończyć pierwszego etapu prywatyzacji, tj. za czeki inwestycyjne...

Do 1 stycznia br. na cele prywatyzacyjne mieszkańcy wykorzystali 82 proc. wszystkich jednorazowych wypłat państwa i innych celowych kompensat. Większość z nich — 54 proc. — przeznaczono na nabycie majątku państwowego, 20 proc. posiadaczy czeków wykupiło swe mieszkania, reszta zainwestowała swe czeki w prywatyzację ziemi — kupiła parcele, działki celem prowadzenia gospodarstw rolnych. Do stycznia w bankach Litwy było jeszcze 1,8 mld litów nie wykorzystanych czeków inwestycyjnych.

Co to znaczy 54 proc.?

To osoby prywatne poprzez subskrypcje akcji nabyły 2492 przedsiębiorstwa. 2611 obiektów sprzedano na aukcjach. 10 solidnych przedsiębiorstw znalazło nowych gospodarzy drogą konkursu na bardziej racjonalny biznesplan. 42 obiekty sprzedano za dewizy (7 z nich sprywatyzowano i drogą wolnej subskrypcji akcji ograniczając stopień prywatyzacji do 30 proc. wartości mienia).

Obecnie kapitał państwowy

w sprywatyzowanych obiektach wynosi 3848 mln litów. Najwięcej mienia państwowego sprzedano poprzez publiczne subskrypcje akcji — za 2310 mln litów. Czyli to stanowi 78 proc. całości przekształceń własnościowych. W tym procesie uczestniczyły różne grupy inwestorskie. Załogi bardzo aktywnie nabyły akcje swych przedsiębiorstw i na zasadach pierwszeństwa posiadają obecnie ich 19 proc. Spółki inwestycyjne nabyły 21 proc. akcji. Poszczególne osoby i grupy osób fizycznych w toku subskrypcji akcji

"zawładnęły" 30 proc. majątku państwowego.

Słowem, państwu pozostało zaledwie 23 proc. przeznaczanego to prywatyzacji kapitału, a którego część zgodnie z przyjętym trybem jest przekazywana do Funduszu Inwestycyjnego, inna — przeznaczona się na sprzedaż na zasadach ulgowych rolnikom.

Konkursy są najlepsze

Olbrzymy naszego przemysłu nie cieszyli się wzięciem. W zasadzie mało kto chciał nabywać ich akcje. Pomagają konkursy na najbardziej doskonały biznes-plan. Dla 15 przedsiębiorstw przeznaczonych do prywatyzacji drogą konkursu na najbardziej racjonalny biznes-plan zatwierdzono już 10 zwycięzców. W ten sposób sprywatyzowano już mienia państwowego za 453 mln litów. W tym trybie zmienili swych właścicieli takie nasze olbrzymie, jak jankowskie "Azoty", poniewiejski "Ekranas", Kiejański Kombi-

nat Chemiczny, wileńska "Sigma", kowieńska "Elektra". Ważne jest zaznaczyć, iż w konkursach rywalizują nieduże grupy inwestorów posiadających dobrze wypchane sakiewki, którym będzie później zależało na rozwoju produkcji, aby mieć zys.

I to jest dobra. Bowiem, kiedy właścicielami są tysiące drobnych akcjonariuszy, mówić o rozwoju produkcji nie można. Jako przykład może posłużyć kombinat "Grygiškis". Na swe doroczne zebranie akcjonariuszy musiał on nawet wynająć Wileński Pałac Sportów! Każdy z posiadaczy akcji żądał tylko dywidendy, a nikt nie mówił o inwestycjach celem modernizacji technologii, rozwoju produkcji. Dawaj pieniądze! i wszystko! Same one nie przychodzi — trzeba pracować, handlować, zmieniać sprzęt, kupować nowoczesne technologie itp. itd.

Dla wielu też nie odpowiadają konkursy na najlepszy biznes-plan. Oto przed kilku tygodniami Centralna Komisja Prywatyzacyjna ogłosiła, że taki konkurs na prywatyzację "najdroższego przedsiębiorstwa" na Litwie — Kiejańskiej Fabryki Chemicznej — wygrali kowieński "Minta" ZSA i 18 osób fizycznych. Rywalizowały 3 grupy, w tym jedna z załogi fabryki, która proponowała 115,5 mln litów. Zwycięzcy dali 135 mln litów. I to zadecydowało. Jak twierdzi przewodniczący CKP Kęstutis Baranauškas, kiedy biznes-plan są podobne, to w rachubę wchodzi cena — 20 mln litów też się liczy... Aczkolwiek, jak twierdzą specjaliści, nieco lepszym był biznes-plan przedstawicieli fabryki... Słowem, sprawa może znaleźć się jeszcze w sądzie. Kto zostanie właścicielem olbrzyma chemicznego w Kiejanach, rozstrzygnie po prostu czas.

Kończy się pierwszy okres prywatyzacji. Konkretnie daty, co prawda, kiedy przestaną funkcjonować czeki inwestycyjne, jeszcze nie ma, rząd ma to ogłosić za trzy miesiące przed finałem. Ale już wiadomo, że lepiej je wykorzystać teraz. Bowiem coraz mniej jest obiektów, których współwłaścicielami możemy się stać.

Zygmunt WIRPSZA

FINANSOWY EKSPERT NR 1 O POLSCE

Walutowa artystokracja

Długoletni — od ośmiu już lat — prezes Zarządu Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Michel Camdessus, nazywany przez niektórych czołowym ekspertem finansowym świata, określił Polskę jako "wchodzącą do grona międzynarodowej artystokracji walutowej".

Tę zaszczytną dla nas ocenę sformułował w tych dniach, w trakcie swego pobytu w naszym kraju — drogę z koleji po wycieczce przed pięć laty, na początku polskiej drogi reform. Podstawę dla takiej oceny widać on w bliskiej już perspektywie — może to już być kwestia kilkunastu miesięcy — osiągnięcia pełnej wymienialności złotego. Takiej, jaką "cieszni się" dolar, marka czy frank.

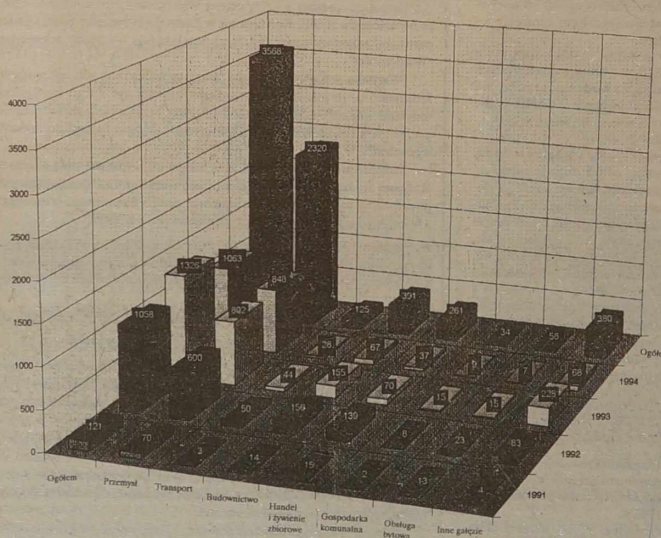
Z dniem 1 stycznia 1995 istniejące już wymienialność częściowa powiększy waluty ulega rozszerzeniu na wszystkie płatności wynikające z bieżących obrotów handlowych i usługowych wchodzących do bilansu płatniczego państwa (a zatem jeszcze nie w odniesieniu do obrotów kapitałowych, co nastąpi później). W ciągu najbliższych 12 miesięcy cena "koszyka" walut zagranicznych kształtowana będzie jeszcze przez rząd i to metodą "schodkową" (obniżanie ceny dolaru i innych walut w miarę obniżania się poziomu inflacji). Ale już w roku 1996, według informacji wicepremiera Grzegorza Kołodki, kursy walut będzie ustalał rynek.

20 grudnia szef MFW przemawiał w Brukseli do wpływowej "kmitantów" urzędniczej Unii Europejskiej i chwalił tam Polskę za osiągnięcia oraz konsekwencję w reformowaniu gospodarki. Pod tym względem — dowodził — kraj nad Wisłą może być przykładem dla innych reformujących się państw Europy Środkowej i Wschodniej. Zdaniem Camdessus, trudno jednak równocześnie nie dostrzegać realnych zagrożeń, wiążących się z poziomem inflacji, szybkością procesów prywatyzacji, a także z polityką budżetową państwa.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy od pięciu lat finansowo merytorycznie wspomaga polskie reformy gospodarcze. W tym czasie uzyskano z tej instytucji kredyty (przeznaczone głównie na operacje związane z redukcją zadłużenia zagranicznego, na podtrzymanie częściowej wymienialności złotego oraz na rozwój instytucji rynku finansowego) w wysokości 1,4 miliarda dolarów. Jesienią 1994 r. zatwierdzony został w MFW nowy program kredytowy dla Polski na okres 18 miesięcy w kwocie 423 milionów dolarów.

Karol RZEMIEŃCIEŃC (PA)

Prywatyzacja mienia państwowego 1991-1994 r. (mln Lt)

BY WIĘCEJ NIE POWTÓRZYŁY SIĘ SKANDALICZNE HISTORIE Z BERYLEM LUB URANEM

Opracowuje się system kontroli importu, tranzytu i eksportu strategicznych towarów oraz technologii

O tym, że nie należy pozostawiać bez kontroli importu, eksportu i tranzytu strategicznych towarów i technologii, decyduje nasze położenie geograficzne jak fakt, że na Litwie się znajduje jedna z połonniejszych na świecie sztolni energetyki jądrowej.

Jeszcze jeden bardzo ważny moment — chcemy dorównać Europie, pozyskać kapitał światowy. Kraj przechodzący do gospodarki rynkowej powinien mieć także przesłanki prawne, stymulujące handel zagraniczny oraz inwestowanie w nowoczesną produkcję oraz nabycie najnowszych technologii.

Od wpływ strategicznych towarów i technologii przez otwarte granice państw Europy przyczyni się do kontroli eksportu i importu takiej produkcji oraz działań koordynujących. W czerwcu 1992 r. na wniosek Komitetu Koordynacyjnego Wielostronnej Kontroli Eksportu (COCOM) zostało powołane forum współpracy. Jego ce-

lem jest ułatwienie państwom pokonmuistycznym utworzenia narodowego systemu kontroli eksportu i importu strategicznych towarów i technologii. Taka kontrola powinna zapewnić, by towary i technologie, wciąganie na listę COCOM, lub innego reżimu kontroli, nie były sprzedawane bez specjalnego pozwolenia, zostały wykorzystane tylko na cele cywilne, a także nie trafiły do państw zagrażających bezpieczeństwu świata. Gwarantuje kontrole dają wspaniałe możliwości przeobrażającym się krajom nabycia takich towarów i technologii, co przyspieszyłoby ich rozwój gospodarczy.

Po raz pierwszy jako gość Litwa

uczestniczyła w naradzie Forum Współpracy COCOM w listopadzie 1992 r. Podczas narady państwa członkowie COCOM zobowiązały się wspierać starania przeobrażających się państw dzięki stworzeniu kontroli ruchu towarów strategicznych. Taką pomoc nasze Ministerstwo Gospodarki otrzymało w 1993 r. — konsultacji udzielił Departament Komercji USA, a później rząd Norwegii.

Ministerstwo Gospodarki ma prawo reprezentowania Republiki Litewskiej w pertraktacjach z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi dot. ograniczenia kontroli, a także koordynowania spraw dot. opracowania ustawy, regulującej kontrolę importu, tranzytu oraz eksportu strategicznych towarów i technologii.

Nad projektem tej ustawy pracu-

wali przedstawiciele różnych ministerstw, a jego ostateczny wariant w czerwcu ubiegłego roku podczas trójstronnego spotkania USA — Polski — Litwy ocenili eksperci międzynarodowi. Jest nadzieja, że w tym roku ustawę tę o kontroli importu, tranzytu i eksportu strategicznych towarów i technologii uchwalą Sejm.

Dyrektor Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Gospodarki Gediminas Miškinis uważa, że nowa ustawa nie znajdzie zastosowania, jeżeli nie będzie środków technicznych — skomputeryzowanej ewidencji i kontroli, a także dokładnej procedury licencjonowania. Bowiem będą przywożone Litwę przewożone tranzytowo nie tylko zwyciężone towary, lecz towary wciągane na listy kontrolne COCOM — techno-

logie, urządzenia i produkcja o znaczeniu cywilnym i wojskowym, związana z technologiami jądrowymi, a także towary wciągane na listę rezerwy wojskowych. Zgodnie z trybem kontroli międzynarodowej także ogranicza się rozpowszechnianie półfabrykatów chemicznych, urządzeń biologicznych, które mogą być wykorzystane do produkcji chemicznej broni bakteriologicznej. Pod nadzór takiego reżimu wciągano system kontroli technologii rakiet i in.

Zgodnie z projektem wspomianej ustawy, takie towary zgromadzone na listach kontrolnych ograniczają międzynarodowych właścicieli wykaże także lista kontrolowanych towarów uprawomocniona przez ustawę Litwy. Ustawowo ustalona procedura licencjonowania zapewni porządek w ruchu takiej produkcji lub technologii. Zdaniem G. Miškinisa, skandaliczne historie z berylem lub uranem już nie będą mogły się powtórzyć.

Angelė ADOMAITIENĖ (ELTA)

CZY KLAUZULA NAJWIĘKSZEGO UPRZYWILEJOWANIA W HANDLU Z ROSJĄ URATUJE NASZ PRZEMYSŁ?

Zdania przedsiębiorców są podzielone

W połowie stycznia br. nabrało mocy porozumienia Litwy z Rosją w sprawie klauzuli największego uprzywilejowania w handlu. Dzięki niej o 50 procent zmniejszyły się ceny artykułów litewskiej produkcji eksportowanych do Rosji. Jedni się z tego powodu cieszą, inni odwołują.

Zdania przedsiębiorców w tej sprawie są podzielone na 3 zasadnicze grupy. Jedni nie przywiązują do tego większej wagi, bo uważają, że nie słobowiądzić z Rosją są przeszkodą w rozwoju naszej gospodarki, lecz wysokie podatki i niewygodne warunki udzielania kredytów przez nasze banki. Ta grupa przedsiębiorców nie wierzy, by umowa z Rosją w jakikolwiek sposób im pomogła. Inni, szczególnie ci, którzy rynek zbyli głównie na Wschodzie, widzą w tym życie umowy spotkanie z dużym zadaniem i wielką nadzieją na lepsze życie. Dyrektor generalny przedsiębiorstwa "Atrama" jest np. zdania, że Zachód będzie podstawnie, a często nawet umyślnie odrzuca litewskie towary i jedyną deską ratunku w tym przypadku może być tylko Rosja. Niektórzy natomiast przedsiębiorcy uważają, że taka umowa o odpowiednich warunkach handlowych byłaby Litwie wygodna jakiegoś dwa lata temu. Dziś nie jest już ona tak atrakcyjna. Próżno tego, bardzo często teoria nie pokrywa się z praktyką. Oficjalnie umowa to jedno, a miejscowe biurokraczi to zupełnie co innego. W Rosji aparat biurokratyczny jest wyjątkowo mocny. Dlatego znana większość litewskich przedsiębiorców jest raczej ostrożna z wyciąganiem przedczesnych wniosków. Wypowiedzą swoje zdanie dopiero

wówczas, gdy praktycznie, na własnej skórze odczują to ulgi.

Bardziej optymistycznie natomiast na nową sytuację zapetrują się ministrowie. Minister gospodarki Aleksandras Vasiliauskas uważa np., że z powodu podwójnego cla, litewskie wyroby stały się niekonkurencyjne. Nie każde przedsiębiorstwo jest mone, by w tak krótkim czasie utworować sobie drogę za rynek zachodni. Dlatego niektórzy artykułami są przepelnione magazyny. Otwarcie rynku na Wschód pomoże Litwie wybrnąć z tej sytuacji. Kazimieras Klimauska — minister przemysłu i handlu jest zdania, że klauzula największego uprzywilejowania w handlu z Rosją pozwoli na szeroką skalę rozszerzyć granie rynku na Wschód. Weżmy chociażby eksport mięsa do Rosji. Dotąd podatek wwozowy wynosił 16 procent, obecnie będziemy płacić tylko 8 proc. Minister uważa, że nawet dla tych producentów, którzy znaleźli już partnerów na Zachodzie, rosyjski rynek nadal jest aktualny i potrzebny. Nie można więc go lekceważyć i traktować po maseczemu. Nie jesteśmy aż tak dobrzy w naszych wyrobach, by zadowolili Niemcy, bądź Japonię. Szczególnie jeśli chodzi o obrabiarki i inne maszyny, które najchętniej kupują jedynie kraje Trzeciego Świata. Jednak z biegiem czasu i tam może się znaleźć konkurent.

Pomimo różnych opinii, zdania większość przedsiębiorców i ekonomistów jest zdnania, że rosyjski rynek jest nam potrzebny. Może nie tylko znacznie poprawić sytuację gospodarczą Litwy, ale też pomóc jej wejść na inne rynki.

Julijta TRYK

PRYWATYZACJĄ I HANDELEM ZAGRANICZNYM W ROSJI RZĄDZI KORUPCJA I KUMOTERSTWO

Grube ryby dla korsarzy

Afery gospodarcze w Polsce, korupcja wśród urzędników, niedoścignięcia w prywatyzacji to kaszka z młkiem w porównaniu do tego, co dzieje się w Rosji. Państwowe zakłady sprzedane znanym lub przyjaciółom, na podobnych zasadach udzielenie koncesji na eksport to codzienność. Narzekających na polskie afery można by wysłać na korepetycję do Rosji. O mechanizmach działania postsowieckiej gospodarki pisali niedawno niemiecki tygodnik "Die Zeit".

A oto kilka budujących historyjek. W lipcu ubiegłego roku Komitet ds. Rybołówstwa przyznał prawo do połowów rybi w ilości 20 tys. ton nieznaną spółce akcyjnej *Mosrybchos*. Spółka nie miała nic wspólnego z rybami, leżała daleko od jakichkolwiek wybrzeży. Osiemnastru akcjonariuszy miało się zająć "przewośnictwem rybi w Moskwie oraz jej regionie". Nieważne, że nie mieli łodzi, doświadczenia. Mieli za to tzw. kapitał — 300 marek niemieckich, ok 450 zł, czyli 4,5 mln starych złotych.

Na nie zdąży się protesty związku niezależnych rybaków. Jeszcze na początku 1994 r. władze odebrały dobrze wyposażonym firmom prawo połowów, przez co weterani morza po prostu bankrutowali. To jeszcze nie wszystko. *Mosrybchos* dostał też prawo połowów na wodach międzynarodowych. Doświadczeni rybacy musieli odejść. Żeby było śmieszniej, do chody z prywatyzacji wcale nie zasiliły państwowej kasy, ale powędrowały do kieszeni prezesa spółki akcyjnej Miłowa.

Przykład powyższy nie jest bynajmniej odosobniony. Spora część rybołówstwa pozostaje w rękach pięciu elitarnych przedsiębiorców. A ktoś, kto postanowił zostać rybakiem, może nim być, ale na pewno nie w Rosji.

Dobrze, że w tym przejściowym okresie prezydent Borys Jelcyń utrzęśli się podejrzeń o korupcję. On sam twierdzi, że tak naprawdę na niewiele przysiało. Z książki Jelcyna *Na oszu nota* w 1987 roku. Przetoczył nadzór dużą drużynę do tenisowych zawodów o puchar Davisa. (...) Kiedy zostałem prezydentem, powołałem go na stanowisko doradcy ds. sportu. Tarpiczew zarządził inrnatne stawniska na Zachodzie".

Wprawdzie przyjaciel Jelcyna zostawił Zachód, gdy marki i dolary, nie znaczy jednak, że w ogóle zrezygnował z pieniędzy. W lutym ubiegłego roku prezydent wydał rozporządzenie nr 93, na mocy którego miało powstać Narodowe Centrum Sportu. Swojego przyjaciela postawił na czele spółki akcyjnej zamkniętego typu, której notabene nie mógł w ogóle samym tylko wydzieleniem rozporządzenia założyć.

Pod koniec lutego zeszłego roku

ku premier Czernomyrdin całkiem niespodziewanie wydał rozporządzenie, w którym obiecał Stanom Zjednoczonym i Hiszpanii mały podarunek: potężną rzeczbę wykonaną przez artystę gruzińskiego pochodzenia, Suraba Tsereteli. Oba kraje dostają dzieło na cześć Krzysztofa Kolumba. Okazuje się jednak, że rzeczbę przed wysyłką trzeba rozbraja na części i przestaje być dziełem sztuki, stając się towarem eksportowanym złożonym z cementu, stali, miedzi i materiałów antykorozyjnych.

Tego typu transakcje nie są niczym wyjątkowym, ani też nowym. Już Lenin przydzielił swemu amerykańskiemu przyjacielowi, Armandowi Hammerowi, prawo do eksportu rosyjskiej sztuki. Hammer z okazji ochozo skorzystał i wywiózł wiele bezcennych dzieł do Ameryki.

Run na sowieckie dobra naturalne zaczął się przed dwoma laty, kiedy ówczesny prezydent Jegor Gajdar próbował szybko stworzyć klasę średnią, która byłaby podstawą nowożytnej gospodarki rynkowej. Gajdar postawił o wielu rzeczach, zapomniał jednak o liberalizacji cen w eksporcie metali i wyrobów przemysłu ciężkiego. Pojawia się bardo duża różnica pomiędzy cenami światowymi a rosyjskimi. Żeby zapobiec całkowitemu odpływowi kruszców, metali i dewiz za granicę, rząd postanowił wprowadzić koncesje oraz koinyngenty na handel metalami.

Sytuacja zaczęła się zmieniać latem 1994 r. Naciśnięcie Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz chęć przystąpienia Rosji do GATT wymusiły liberalizację w handlu zagranicznym.

1 lipca Rosja zniósła formalnie kontyngenty wywozowe. Teraz eksportem tzw. materiałów strategicznych (ropy, metali, diamentów, drewna, rybi, etc.) zajmują się "autoryzowani eksporterzy specjalni". W październiku 1994 było ich ok. 500. Rosyjskie ministerstwo współpracy gospodarczej z zagranicą widzi celowość utrzymania koncesji. Mówi Oleg Dawjakow, minister:

— Musimy koniecznie trzymać się naszych specjalnych eksporterów. Tylko profesjonalni i wybrane przez państwo przedsiębiorstwa mogą handlować na rynkach zagranicznych, szczególnie dziś, kiedy rzuca się nam klody pod nogi.

Trzeba przyznać, że wyjaśnienia ministra są mętne i ogólnikowe. Ale takie być muszą, skoro by przedsiębiorstwa państwowe zostały przekształcone w spółki akcyjne, i to one, czyli byli lub dzisiejsi ministrowie zajmują się eksportem. Wprawdzie pojawiają się rozmaite pomysły, jak zmienić tę sytuację, ale pozostają one w sferze deklaracji. Całość zostaje po staremu.

Jarosław PAŁYSKA

ENERGETYKA

Już wkrótce powstaną fundamenty pod nowy zbiorniki ropy naftowej

Na terenie Klajpedzkiego Państwowego Przedsiębiorstwa Naftowego robotnicy klajpedzkiego oddziału Wileńskiego "Aviżienai" SA już przygotowali plac do rekonstrukcji terminalu mazutowego. Przygotowane fundamenty pod nowe, czterokrotne pojemniejsze zbiorniki zbuduje "Hidrostatyba" ZSA, która zwyciężyła w konkursie spośród 5 pretendujących. Natomiast zbiorniki, inne urządzenia technologiczne według projektu holenderskiej firmy "Tebodini" zmontuje wspólne litewsko-amerykańskie-kolumbijskie przedsiębiorstwo — "Distralomonto" ZSA — mówi dyrektor generalny litewsko-amerykańskiej ZSA "Klaipėdos nafta" Pranas Šidickis.

A propos, rząd Litwy powołał komisję ekspertów, która ostatecznie oceni opracowany przez Holendrów podstawowy projekt rekonstrukcji przedsiębiorstwa i w tym miesiącu zgłosi swoje wnioski. W jej skład wchodzić przedstawiciele ministerstw: Energetyki, Budownictwa i Urbanistyki, Komunikacji, Gospodarki, Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Leśnej, Zdrowia, Departamentu Ochrony Przeciwpowarowej przy MSW oraz innych resortów.

Rząd Litwy w celu zapewnienia lepszego zaopatrzenia w dobrej jakości produkty ropy naftowej, 5 grudnia ub. roku przyjął uchwałę o przedłużeniu białych produktów naftowych na terenie Klajpedzkiego Państwowego Przedsiębiorstwa Naftowego i zaprzobował propozycje projektowe holenderskiej "Tebodini", ustalił roczny obrót tych produktów, zaspokajający potrzeby Litwy.

Chińskie "naj"

26 generatorów produkować ma 84 miliardy kilowatogodzin energii elektrycznej, rocznie w gigantycznej elektrowni wodnej, której budowę rozpoczęto w Chinach na rzece Jan-Tse-Kiang w prowincji Hubei. Z tego budowę przesiedlono już milion osób mieszkających na obszarze przyszłego sztucznego jeziora. Ten bezprecedensie największy na świecie kompleks hydroenergetyczny, który poza dostawą energii umożliwia nawodnienie 30 tys. hektarów zagrożonych suszą gruntów, kosztować ma równowartość ok. 10 miliardów dolarów. Inwestycja ma być gotowa w roku 2009, a więc za czternaście lat.

ROZMAITOŚCI

Jesteś w Berlinie? — to płać podatek

Władze Berlina rozważa projekt nałożenia na turystów odwiedzających miasto (w tym również zagranicznych) podatku od luksusu oglądania niemieckiej metropolii i korzystania z jej obiektów i urządzeń. Platnikiem byłby każdy zatrzymujący się tu na nocleg, a kwota (mówi się o 1 marce od osoby za dobę pobytu) byłaby dopisywana do rachunku hotelowego. Miasto chce ten sposób zarobić 7,5 miliona marek rocznie. Podobny podatek turystyczny mają już m.in. Paryż i Londyn.

Komputerowa bonanza

Liczba będących w użytkowaniu komputerów, w tym także osobistych, składających się na wyposażenie gospodarstw domowych — lawinowo wzrasta. W połowie ub. roku na każdy tysiąc mieszkańców przypadło: w Australii — 200 komputerów, w Austrii — ok. 180, w Kanadzie — 170; są to kraje stosunkowo najbardziej na świecie komputeryzowane. W Europie czołowe miejsce zajmuje pod tym względem Wielka Brytania (140 szt. na tysiąc mieszkańców), następnie — Francja (120), Niemcy (ponad 110), nieco dalsze — Włochy (60 sztuk), a nie najgorzej — Polska (ok. 40 sztuk — więcej niż np. w Węgrzech nie mówiąc o Rosji i innych krajach byłego ZSRR, gdzie na tysiąc ludności przypadają 5 komputerów).

Kurs walut w Banku Litewskim

Bank Litewski od 1 lutego 1995 r. ustala następującą relację lit do walut obcych

Ważność waluty	Lity za jedn. waluty	Kirgaskie somy	0,3704
Amerykański dolar	2,0048	100 kazachskich tengów	7,0398
Wielki brytyjski funt	3,5362	1000 kubańskich pesos	7,3665
Francuski frank	2,0048	Złote polskie	1,6444
100 niemieckich marek	3,7882	Moldawskie lejy	0,9188
1000 rubli rosyjskich	0,9956	Nowoskockie korony	0,8095
1000 koron czeskich	0,3406	Holenderskie guldyny	2,3716
1000 koron niemieckich	0,1290	Francuskie franki	0,7665
1000 koron austriackich	0,1450	100 rubli rosyjskich	0,9988
1000 koron niemieckich	0,8738	SDR	8,8966
1000 koron niemieckich	0,5214	Singapurskie dolary	2,7539
1000 koron niemieckich	0,3305	Filipińskie marki	0,8483
1000 koron niemieckich	2,9545	Szwedzkie korony	0,5392
1000 koron niemieckich	0,2567	Szwajcarskie franki	3,1833
1000 koron niemieckich	0,6882	10000 ukrainskich karbowców	0,2785
1000 koron niemieckich	2,8150	Ukrainskie sumy	0,1600
		100 węgierskich forintów	3,5524
		Niemieckie marki	2,6410

Wszystkie kursy walut podstawowych i walut podstawowych na lity banki wymieniają według oficjalnego kursu — 4,00 lity za jeden USD, pobierając nie wykazuje od różnic kursowych przez Bank Litewski wynagrodzenia za operacje wymiany. Pozostałe waluty wymieniają i sprzedają według cen ustalonych przez swoje banki.

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

	skup	sprzedaż
100 franków francuskich	45,36	47,22
100 marek niemieckich	157,51	163,93
100 dolarów amerykańskich	238,38	248,12
100 funtów brytyjskich	378,62	394,08
100 franków szwajcarskich	186,95	194,59

Zestaw przygotował dział ekonomiczny "K.W."

Czego warta taka ustawa?

(Dokończenie ze str. 1)

lenie (nieodpłatnie, w naturze, działki o obszarze 0,14 ha znajdujące się koło domu. Decyzję zatwierdzono rozporządzeniem zarządu miasta nr 929 z dn. 21 maja 1992 r., na mocy którego W. Mikulewiczowi przyznano również kompensatę w postaci jednorazowych państwowych wypłat — czków inwestycyjnych za przysługującą mu, a nie zwróconą ziemię — 6 arów. Jednakże ustawa zakłada wypłacenie kompensaty za posiadaną i nie zwróconą ziemię, którą wykupiło państwo. Oto i mamy przykład niedoskonałości akto uzupełniających ustawy w ramach realizacji ustawy o przywróceniu prawa własności.

Sprawę W. Mikulewicza załatwiali: wydział architektury i urbanistyki zarządu miasta i starostwo łądzynskie, gdzie był opracowywany projekt przydziału parceli oraz dział regulacji ziemskich, gdzie zostało zarejestrowane prawo własności i grunta zwrócone W. Mikulewiczowi wciągnięto do kadastru ziemi.

Na jakie normy prawne (akty uzupełniające) operaly się instytucje realizujące ustawę RL o przywróceniu prawa własności do zachowanych nieruchomości?

Z tym pytaniem zwrócił się do urzędów, w których była załatwiana sprawa W. Mikulewicza. Moimi rozmówcami byli: kierownik wydziału domów prywatnych działu architektury i urbanistyki **Vytautas Dockus** i zastępca architekta naczelnego miasta **Romas Ručinskis**. R. Ručinskis oznajmił, że w załatwieniu sprawy przywrócenia prawa własności W. Mikulewiczowi opierano się na uchwałach zarządu nr 500 z dn. 21 lipca 1993 r. "O sprzedaży i wydzierżawieniu parceli ziemskich z funduszu ziemi państwowej o przeznaczeniu nierolniczym", która była znowelizowana nową uchwałą nr 502 z dn. 21 czerwca 1994 r. Już sama nazwa tych uchwał mówi o zastrzeżeniu tej sprawy do innej kategorii: sprzedaży i wydzierżawienia. Natomiast W. Mikulewiczowi, jak wiadomo, chodziło o zwrot wywłaszczonyj ziemi. Na pytanie, dlaczego sprawa przywrócenia prawa własności rozstrzygnięta została w oparciu o powyższe uchwały, R. Ručinskis odpowiedział, że co do zobowiązującej ich uchwały, to one zakładają: "Przed wszystkim mowi się w nich o nieodpłatnym przydziale w miejsce działki koło domu. W Wilnie wielkość przydzielanej działki nie może być większa niż 0,20 ha. Jeśli natomiast gospodarz użytkuje koło domu grunta o większym wymiarze, tzn. ponad 0,20 ha, to o części ziemi gospodarzowi się wydzierżawia. Natomiast 7 punkt znolwelizowanej uchwały zarządu nr 500 z dn. 21 czerwca 1994 r. zakłada następującą regule: jeśli wielkość użytkowanej działki jest mniejsza niż 0,20 ha (jak w przypadku W. Mikulewicza) i właściciel użytkujący tę działkę pragnie otrzymać należne mu grunta (0,20 ha), to wydział architektury i urbanistyki samorządu może zaprojektować plan zwiększonej działki, jeśli ku temu są możliwości.

Ale dlaczego ułożenia się zwrot wywłaszczonyj kiedyś ziemi z przydzieniem działek koło domu w miejsce? Przecież i tak W. Mikulewicz miał prawo wykupić od państwa za czeki inwestycyjne użytkowaną koło domu działkę. A należały się mu zwrot wywłaszczonyj niegdyś ojcowizny należało skompensować według zasad przywracania prawa własności: przydział działki w ekwiwalentnej naturze i w pełnym wymiarze, jak to jest przewidziane w ustawie (0,20 ha). V. Dockus

jest zdania, że W. Mikulewiczowi należy się kompensata w postaci jednorazowych państwowych wypłat tylko za nie przydzieloną mu wielkość działki — 6 arów. Dodał, że kwestie kompensaty rozstrzyga służba regulacji ziemskich. Jak zaznaczył V. Dockus zarząd miasta nie posiada możliwości przydzielić W. Mikulewiczowi dodatkowo działkę o obszarze — 6 arów, czy skompensować nie przydzieloną przy domu a należąca się ziemię w ekwiwalentnej naturze, bowiem miasto nie posiada wolnych gruntów. Być może, zdaniem V. Dockusa, ten problem da się rozstrzygnąć, gdy miasto rozszerzy swoje granice kosztem gruntów podwileńskich wsi.

Zaiste niezły pomysł. W takim razie, w jaki sposób będzie rozstrzygnięta kwestia zwrotu własności podwileńskim rolnikom?

Wnikliwy czytelnik zauważył chyba, że rodzice W. Mikulewicza posiadali przecież nie 0,20 ha, a ponad 4 ha. Dlaczego więc postanowiono skompensować mu tylko za 6 arów? Czy za resztę nie zwracanie ziemi, w wypadku W. Mikulewicza jest to obszar 3,88 ha nie należy się kompensata? Z tym pytaniem zwrócił się do służby regulacji ziemskich. Informacji udzieliła mi st. ekonomistka **Valeria Matulionyte**. Zaznaczyła ona, że W. Mikulewicz otrzyma kompensatę tylko za 6 arów, bowiem tak jest stwierdzone w rozporządzeniu zarządu miasta nr 1898 z dn. 24 września 1994 r. Skoro nie zostało ono w ustalonym trybie zaskarżone, więc posiada moc prawną. Na pytanie, jaki jest mechanizm kompensaty W. Matulionyte wyjaśniła, że po stwierdzeniu prawa własności, czyli po uporządkowaniu wszystkich dokumentów o przydzielonej działce, należy ją zarejestrować w kadastrze ziemi. Czyni się to w ich służbie, dokąd ma się zwrócić zainteresowana osoba. Następnie ekonomistki ustalają cenę nie zwróconej ziemi, natomiast zaświadczenie o wielkości kompensaty wydaje starostwo. Zaświadczenie to składa się w banku, w którym znajduje się inwestycyjne konto peneta. Bank z kolei nakłada należną sumę. Na pytanie, jaka wielkość kompensaty należy się W. Mikulewiczowi, V. Matulionyte odpowiedziała: według obliczeń ma to być 3686 inwestycyjnych czków w składowej, czyli 1 i 8 kusztyje 19,2 inwestycyjnych czków x 32 (współczynnik indeksacji), otrzymamy sumę — 614, pomnożymy na 6 arów, no i mamy — 3686 czków inwestycyjnych. Śmieszna suma, nieprawdaż? W. Mikulewicz tej kompensaty nie wziął, bowiem z takim stanem rzeczy się nie może zgodzić. Architekt dzielnicy Łądzyna A. Banielienė powiedziała, że tylko kilku osobom w ich starostwie wydano zaświadczenie na otrzymanie kompensaty w postaci państwowych jednorazowych wypłat. Natomiast, jak powiedział V. Dockus, zatwierdzono dokumenty dla 700-800 pretendentów, ogólna zaś ich liczba w mieście stanowiła około 3 tys.

Jak wygląda sprawa W. Mikulewicza od strony prawnej?

Jestem zdania, że kwestię tę załatwiono bez uwzględnienia wszystkich założeń prawnych dotyczących przywrócenia prawa własności. Bowiem w punkcie 3 zatwierdzonego uchwały zarządu nr 967 z dn. 21 grudnia 1993 r. "Tryb kompensacji za wykupioną przez państwo ziemię" jest przewidziane, że w przypadku, jeśli tryb kompensowania np. jednorazowymi państwowymi wypłatami nie odzwierciedla faktycznej sytuacji posiadane

niegdyś mienia, na które przywraca się prawo własności, to na życzenie właściciela, bądź jego spadkobiercy, kompensuje się mu w inny sposób. W. Mikulewiczowi nikt tego nie zaproponował. Ponadto punkt 9 powyższego dokumentu zakłada prawo zainteresowanej osoby odmówić się od takiej kompensaty (w postaci czków inwestycyjnych). W tym przypadku zarząd miasta powinien ponownie rozpatrzyć kwestię kompensaty. Jest jeszcze inna przyczyna, aby sprawę kompensowania rozpatrzyć od nowa. Z założeń uchwały zarządu nr 369 z dn. 12 maja 1994 r. (punkt 3) wynika, że kompensatę w postaci czków inwestycyjnych można było stosować do 1 października 1994 r. To znaczy, że bank do tego dnia powinien był zapisać na konto W. Mikulewicza należną mu kwotę. Decyzja o przywróceniu W. Mikulewiczowi prawa własności była podjęta 2 razy: 21 maja 1992 r. i 29 września 1994 r. Nowa kierowniczka działu do spraw przywrócenia prawa własności zarządu miasta **Lina Ignolienė** powiedziała, że w teście W. Mikulewicza rozporządzenia z datą 29 września 1994 r. nie ma. Warto nadmienić, że za ten okres zmieniło się kilku kierowników tego działu. Byli to panowie **Zelvaras**, **Šuliotas**. Trudno jest teraz określić to rozporządzenie. Ale skoro na konto W. Mikulewicza nie zapisano kompensaty, sprawa pozostaje otwarta. Nie mniej ważne są założenia, które wyeliminowały kompensatę w postaci czków inwestycyjnych i poprzez wydanie akcji kapitału państwowego. Pierwszy tryb można było stosować do 1 października 1994 r., a drugi — do 13 września 1994 r. Na dzień dzisiejszy pozostały 2 tryby kompensaty: w naturze lub w ekwiwalentnej naturze. Jak pamiętamy W. Mikulewiczowi przydzielono w naturze działkę wielkości 14 arów. Pozostaje więc jedyny przewidziany w ustawie tryb: przydział działki w ekwiwalentnej naturze, czyli dodatkowo działki o obszarze 6 arów. Być może W. Mikulewicz, jak zresztą i inni ubiegający się o zwrot ziemi, pogodziłby się z kompensatą, gdyby była ona wielkością adekwatną wartości posiadanej ziemi. Właśnie, posiadanej. Jak na razie nikt nie naliczono kompensaty za nie zwróconą posiadaną niegdyś ziemię. A przecież ustawa to przewiduje. Znowelizowana ustawa nr 55 z dn. 26 stycznia 1994 r. (punkt 25) zakłada, że jeśli wielkość przydzielonej ziemi, z której korzysta właściciel, jest mniejsza od posiadanej, to różnicę się kompensuje. Tryb dlaczego nie robi się tego na praktyce?

KWESTIE ZRÓŻNICOWANIA CEN SKUPU

produkcji rolnej uzyskiwanej przez rolników regionu wileńskiego a pozostałe części Litwy, która słyne z urodzajnych gruntów, poruszył w swych wystąpieniach szereg uczestników posiedzenia, w tym kierownik spółki rolnej "Inturke" w rejonie malackim **Antanas Stašauskas**, spółki rolnej "Dusmenys" w rejonie trockim **Anatolijus Kuchalskis**, rolnik indywidualny z rejonu orańskiego **Vačas Arlauskas**. **Jonas Vaiškėtas**, kierownik wydziału rolnego samorządu rejonu malackiego stwierdził, że nawet w tych gospodarstwach, które nie rozdrobniły się i kierownicy zostali ci sami, koszty wytworzenia produkcji rolnej rosły w zawrotnym tempie. Pokrócie zapoznał on z analizą pracy w spółce "Alanta", gdzie w roku ubiegłym w porównaniu z 1993 koszt produkcji zboża zwiększył się z 19,6 Lt za do 24,4 Lt, wiewprzysłony z 529 Lt do 953 Lt, a zatem zysk z 128 tys. Lt w roku 1993 zmniejszył się do 26 tys. Lt w roku ubiegłym.

Świadczy to, zaznaczył mówca, że duże spółki w takich warunkach długo nie są w stanie przetrwać. Niemniej reorganizację, jeżeli zajdzie potrzeba, należy przeprowadzić bez pośpiechu i

WYŁĄCZENIE ZGODNIE Z DECYZJĄ SAMYCH CZŁONKÓW SPÓŁEK.

Rolnicza z Mościszek **Stefania Sierantówna**, podobnie jak też inni gospodarze indywidualni, podniosła kwestię wyrównania warunków gospodarowania. Chodzi o to, że teraz, aby kupić 1 litr paliwa trzeba sprzedać 5 litrów mleka. A skąd wziętą pieniądze na nabycie nowego sprzętu? Pożyczkę w banku wziąć na dotychczasowych warunkach jest niemożliwe: są krótkoterowe, odsetki duże, a gwarancji, że się uzyska dobry plon, że nie będzie suszy i sprzeda za odpłacalną cenę — żadnej.

O potrzebie udzielania rolnikom długoterminowych pożyczek, o stworzeniu im możliwości swobodnego usposobienia nimi — mówiuo wielu uczestników narady. Przypominali przy tym, jak to było w ub. roku z pożyczką na paliwo, kiedy to rolnicy zmuszni byli nabywać je po podwyższonej cenie u ustalonych ogólnie dostawców.

SPÓŁKI ROLNE — TO NIE DOMEY STARCÓW więcej troski o nie powinien wykazywać rząd — taka myśl przewijała się w wielu wypowiedziach.

Kierownicy spółek rolnych, wydziałów rolnych, gospodarze dwi-

Jak wyrównać warunki gospodarowania?

(Dokończenie ze str. 1)

wakazówkom i potrafił wespół ze specjalistami, zespołem rolników oprzeć się stadnemu przez paru laty dzieleniu gospodarstw rolnych na drobne spółki. Ostatnio spółka w Mościszek posiada 1200 ha użytków rolnych (część ziemi zabrali właściciele i gospodarzą samodzielnie), stado doje liczące 370 krowy, utrzymuje około 1000 sztuk trzody chlewnej, pasiekę. W roku ubiegłym zebrano tu po 29 c z bóż z ha, po 110 c ziemianniki i otrzymano około 600 tys. litów zysku. Pod względem plonów "Mostiškės" prawie dwukrotnie wyprzedza średnio-rejonowe wskaźniki.

JEST TO JEDYNA TAKA SPÓŁKA W REJONIE

Kierownik spółki stwierdził, że wielu mieszkańców wsi poprzednio dojeżdżało do pracy do miasta. Teraz cena przejazdu wzrosła, więc ludzie zrezygnowali. Staramy się zatrudnić na miejscu. Ostatnio plonów 30 osób znalazło pracę w masarni. Ogólnie, zarobki rolników, poziom życia obniżył się: rzutowało na to kosza własne wytwarzanej produkcji i uzyskana za nią cena, jak też niewspółmierne ceny paliw, nawozów, części zamiennych. Szczególnie odczuwają to rolnicy gospodarzący na ubogich gruntach południowo-wschodniej części Litwy.

KWESTIE ZRÓŻNICOWANIA CEN SKUPU

produkcji rolnej uzyskiwanej przez rolników regionu wileńskiego a pozostałe części Litwy, która słyne z urodzajnych gruntów, poruszył w swych wystąpieniach szereg uczestników posiedzenia, w tym kierownik spółki rolnej "Inturke" w rejonie malackim **Antanas Stašauskas**, spółki rolnej "Dusmenys" w rejonie trockim **Anatolijus Kuchalskis**, rolnik indywidualny z rejonu orańskiego **Vačas Arlauskas**. **Jonas Vaiškėtas**, kierownik wydziału rolnego samorządu rejonu malackiego stwierdził, że nawet w tych gospodarstwach, które nie rozdrobniły się i kierownicy zostali ci sami, koszty wytworzenia produkcji rolnej rosły w zawrotnym tempie. Pokrócie zapoznał on z analizą pracy w spółce "Alanta", gdzie w roku ubiegłym w porównaniu z 1993 koszt produkcji zboża zwiększył się z 19,6 Lt za do 24,4 Lt, wiewprzysłony z 529 Lt do 953 Lt, a zatem zysk z 128 tys. Lt w roku 1993 zmniejszył się do 26 tys. Lt w roku ubiegłym.

Świadczy to, zaznaczył mówca, że duże spółki w takich warunkach długo nie są w stanie przetrwać. Niemniej reorganizację, jeżeli zajdzie potrzeba, należy przeprowadzić bez pośpiechu i

WYŁĄCZENIE ZGODNIE Z DECYZJĄ SAMYCH CZŁONKÓW SPÓŁEK.

Rolnicza z Mościszek **Stefania Sierantówna**, podobnie jak też inni gospodarze indywidualni, podniosła kwestię wyrównania warunków gospodarowania. Chodzi o to, że teraz, aby kupić 1 litr paliwa trzeba sprzedać 5 litrów mleka. A skąd wziętą pieniądze na nabycie nowego sprzętu? Pożyczkę w banku wziąć na dotychczasowych warunkach jest niemożliwe: są krótkoterowe, odsetki duże, a gwarancji, że się uzyska dobry plon, że nie będzie suszy i sprzeda za odpłacalną cenę — żadnej.

O potrzebie udzielania rolnikom długoterminowych pożyczek, o stworzeniu im możliwości swobodnego usposobienia nimi — mówiuo wielu uczestników narady. Przypominali przy tym, jak to było w ub. roku z pożyczką na paliwo, kiedy to rolnicy zmuszni byli nabywać je po podwyższonej cenie u ustalonych ogólnie dostawców.

SPÓŁKI ROLNE — TO NIE DOMEY STARCÓW więcej troski o nie powinien wykazywać rząd — taka myśl przewijała się w wielu wypowiedziach.

Kierownicy spółek rolnych, wydziałów rolnych, gospodarze dwi-

duali jednomyślnie podkreślili konieczność wyrównania warunków pracy. W Litwie Południowo-Wschodniej, gdzie grana są ubogie i brzo funduszy wnoszą się zaledwie trzyna część potrzebnych nawozów, własne nastana czasy, jakie były w okresie kolektywizacji, kiedy to otrzymywano po 6-6 c z bóż z hektara. Już teraz rolnicy produkujący zboże, mleko nie są w stanie przżyć z samej pracy na roli. Jeśli rząd nie uwzględni tego i nie zrehabilituje, to mieszkańcy wsi 10 rejonów Litwy Południowo-Wschodniej zostaną skazani na biedną egzystencję.

Skoro za piseniec płaci się prawie dwukrotnie więcej aniżeli za żyto, jest utworzone dodatkowe finansowanie, tak zwane program buraków cukrowych, rzepaku, lnu, to dotyczy one wyłącznie urodzajnych obszarów Litwy. Bo te rośliny nie rosą na najlepszych piaszczystych gruntach. Oczywiście szynka wyprodukowana w rejonach wileńskich i w tełszajskim na rynku kosztuje tyle samo, ale zastraty na środkach na jej uzyskanie w tych rejonach ogromnie się różnią. Koszt uprawy 1 ha gruntów w rejonie malackim wynoszą 600 Lt, a wielkość uzyskiwanego plonu na tych gruntach i gruntach uściśliskich nie da się porównać.

— Jedynie, żeby rozstrzygnąć tę Sodrą, musimy rocznie wyhodować 100 bukatów po 400 kg. A WAT, jakie opłaty? A kosza części zamiennych, nawozów? Wzrosła, gdy spryskujemy się fabryki nawozów mineralnych, ta nawozy "póją za granicę" a dla Litwy zostawia jedynie odpady? — niepokoi się przemawiający. Podkreślił on, że już teraz rolnicy muszą wiedzieć, czego mogą się spodziewać finansowo: czy będą pożyteczne ulgowe czy też fundusze dla wsparcia gospodarzy. A wiosna się zbliża...

PROBLEM UPRAW BOGATYCH W BIAŁKO

powiedział kierownik wydziału rolnego samorządu rejonu sołecznickiego **Juozas Aliušauskas**. — Dlatego nie stworzyć "programu tubinu", które rolnie na naszych polach. Polscy rolnicy proponują odmianę strączkowych, które o miesiąc szybciej dojrzewają, aniżeli nasze. Ale naukowcy, nie wiadomo dlaczego, w żaden sposób nie mogą ich zrejonizować? — Zresztą, jak pokazano tubinu kosztuje 2,5 Lt. Są drogie, potrzebne fundusze. Dlatego nie stworzyć tak zwanego "programu tubinu", czy ziemniaków, i byłby hodowca. Ludzie umieją i chcą pracować — mówi **Aliušauskas**.

Zebrani ustosunkowali się też do przebiegu reformy — zwrotu ziem obok miast. — Rolnik z orańskiego rejonu V. Arlauskas powiedział, że "pedażą od jednego do drugiego" — miast zwrotić ziemię i że najpóźniej należy oddać ziemię i potem nikt miasto kupuje, jak w każdym typowym państwie. Bo u nas to tylko wiele mówić się o demokracji i właścicie, to wszystko czyżawa na barki rolników.

Resumując wypowiedzi uczestników narady prof. A. Budvytis podkreślił, że sytuacja pogarsza się, bo zmniejsza się produkcja rolnej. Teraz jedynie Mariampolis Kombina Mleczarski jest w stanie przetworzyć całość uzyskiwaną produkcję mleka. Stwierdził on, że ostatnio zwrotić Białoruś, gdzie również podobały produkty rolne, ale nie widział tam hodowlanych bez okien, drzwi, dachów, jak to jest u nas. Nadal brzo my fundamenty rolnictwa. I jeżeli nie brani tu doszli do wniosku, że należy przestać burzyć to, co jeszcze zostało, wrocić specjalistów do spółek, (wasi nie wszyscy zajęli się handlem) — postawił rolnika na ziemię i w perspektywie szukać dodatkowych zatrudnień, rozwijać rzemiosło — to znaczy, że powyższa narada byłaby może z czysto zaowocuje.

Danuta DANOWSKA

Leonarda JURGILEWICZ, prawnik

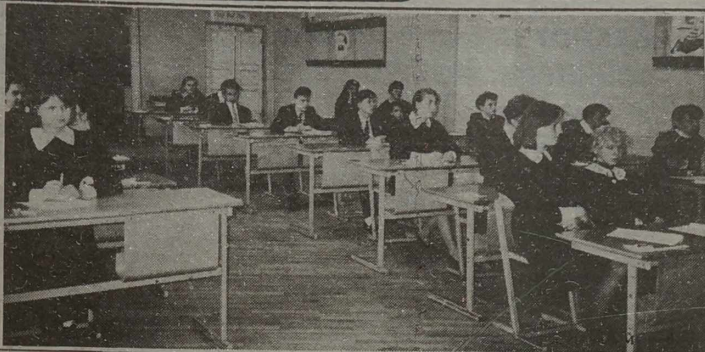

Obowiązkowe egzaminy i pytania

W związku z tym, iż Ministerstwo Oświaty i Nauki nie ma możliwości wydać pytań egzaminacyjnych w takich ilościach, by starczyło dla wszystkich przeprowadzających egzaminów, na prośbę szkół drukujemy je — z języka polskiego i litewskiego.

Jedną z form egzaminu pisemny z języka ojczystego, jego celem jest sprawdzenie wiedzy z zakresu literatury, umiejętności samodzielnego wyrażania myśli, wyrażania wartości w płynnym i poprawnym języku.

Podczas 5 tematów z twórczości 10 programowych pisarzy literatury ojczystej, które pozwolą na rozwinięcie własnej koncepcji odpowiedzi. Podczas egzaminu uczeń może korzystać ze słownika współczesnego języka oraz z wypisów literatury dla klas 10-12. Słownik będzie leżał na stole komisji egzaminacyjnej. W procesie uczenia z wypisów literatury można będzie korzystać w celu wydobycia ewentualnych cytatów.

Zestaw pytań z języka polskiego dla klasy XII

Uwagi wstępne

W tym roku maturzyści mają do wyboru egzamin ustny z języka polskiego albo z historii. Zestaw pytań egzaminacyjnych składa się z dwóch pytań z zakresu literatury, w których zostały uwzględnione sprawy najwybitniejszych przedstawicieli literatury polskiej i powszechnej oraz z jednego pytania dotyczącego nauki o języku. Uczeń, który postanowi zdać egzamin według poziomu B, jest zwolniony z odpowiedzi na pierwsze pytanie szczegółowe. Bez względu na to, że jedynie trzecie pytanie jest poświęcone zagadnieniom słownikowym, egzaminatorzy powinni w trakcie odpowiedzi ucznia zwracać baczną uwagę na poprawność posługiwania się poprawną polszczyzną. Sprawność językowa maturzysty ma wpływ na ogólną ocenę z egzaminu.

Nauczyciel ma prawo sformułować pytania bardziej szczegółowe, wyprowadzić utwory, zagadnienia, przebranie w procesie nauczania, które pomogą w zestawach egzaminacyjnych. Uczeń także może wybrać utwór do analizy nie uwzględniony w pytaniach egzaminacyjnych, pod warunkiem, że tymczasowo powiadomi egzaminatora. Zmiany te dotyczą zarówno pytań z literatury jak i z języka.

Na trzecie pytanie zestawów składają się zadania praktyczne lub teoretyczne z nauki o języku. Materiał praktyczny dobiera nauczyciel, a zaawanszani dyrektor szkoły.

1. Apoteoza buntu i młodości w twórczości romantyków.
2. Moralność Pani Dulskiej w "tragifarsie bohatera" Gabrieli Zapolskiej. Czy "dulscy" należą do przodków?
3. Przywódca wsi szczyt wyrazów w podanych zdaniach.

1. Odrodzenie w Polsce na tle ogólnoeuropejskim.

2. Wybrany bohater powieści polskiej w świetle mojej oceny.
3. W podanym tekście znajdź zdania złożone współzależne.

3. Wied polska w utworach pozytywistycznych.
- 2.1. Tuwim — przedstawiciel grupy "Skamander".
3. Dobierz ciąg synonimiczny do podanych wyrazów.

4. Którego z bohaterów literatury polskiej chciałby spotkać wśród swoich współczesnych? Uzasadnij wybór.

2. "Pan Tadeusz" jako obraz ginącego świata szlacheckiego.
3. Określ wartość stylistyczną i emocjonalną podanych wyrazów.

5. Czy Bogumił Niechc jest kontynuatorem tradycji Jana Bohatyrowicza?
2. Aleksander Fredro — mistrz komedii polskiej.
3. Podaj neutralne odpowiedniki wskazanych wyrazów.

6. Refleksje o człowieku i sensie jego życia w twórczości J. Iwaszkiewicza.
2. Obraz społeczeństwa polskiego w "Krotkiej rozprawie" M. Reja.
3. Stopniowanie przysłówków.

7. Uzasadnij romantyczny charakter ballad A. Mickiewicza.
2. Moja ocena życia i działalności T. Judyma — bohatera "Ludzi bezdomnych" S. Żeromskiego.
3. Obok podanych wyrazów obcego pochodzenia wymień ich rodzime odpowiedniki znaczeniowe.

8. Motyw pracy w literaturze pozytywistycznej.
2. "Czucie i wiara" jako zasada romantycznego poznania.
3. Jakie znaczenie mają podane związki frazeologiczne?

9. Cechy polskiego romantyzmu. Wilno — kolebka romantyzmu polskiego.
2. Izabela Łęka a Twój ideał kobiety.
3. W podanych wyrażeniach zastąp przymiotniki odpowiednimi antonimami.

10. Problem winy i kar w literaturze polskiej.
2. "Treny" J. Kochanowskiego jako arcydzieło epoki renesansu.
3. Od podanych czasowników niedokonanych utwórz dokonane.

11. Artystyczne ujęcie problematyki w nowelach S. Żeromskiego.
2. Jak ocenić postawę moralną Konrada Wallenroda?
3. Od jakich rzeczowników pochodzą podane przymiotniki?

12. Motywy powstania styczniowego w literaturze polskiej.
2. Kordian — bohater romantyczny.
3. Określ różnicę znaczeniową pomiędzy po-

krewnymi wyrazami, np.: wiedza, wiadomość, świadomość.

13. "Stara baśń" J. I. Kraszewskiego jako odwołanie do legendarnej przeszłości.
2. Historia w "Panu Tadeuszu" A. Mickiewicza.
3. Dobierz antonimy do podanych wyrazów.

14. Świat fantastyczno-symboliczny w "Weselu" Stanisława Wyspiańskiego i jego wymowa.
2. Wątki miłosne w powieści E. Orzeszkowej "Nad Niemnem".
3. Utwórz czasowniki od nazw barw według wzoru: Czarny — czernieć, poczemnieć, szczerzenie.

15. Grupy poetyckie w okresie dwudziestolecia międzywojennego.
2. Wątki miłosne w powieści E. Orzeszkowej "Nad Niemnem".
3. Podane wyrazy i zwroty zastąp związkami frazeologicznymi.

16. Najważniejsze gatunki literatury antycznej.
2. "Liryka" A. Mickiewicza jako dramaturgizm.
3. Podaj po kilka wyrazów pojęciowo podrzędnych względem podanych nazw ogólnych, np.: wiatr — wichur, huragan, wichura, powiew, orkan.

17. Litwa w twórczości A. Mickiewicza.
2. Powieść historyczna H. Sienkiewicza "Kryształ".
3. Utwórz formy zdrobniałe od podanych rzeczowników.

18. Fantastyka, ludowy sposób widzenia i wartościowania świata w literaturze romantycznej.
2. W. Szekspir — najwybitniejszy pisarz epoki renesansu.
3. Utwórz zgrubienia od podanych wyrazów.

19. Tadeusza Konwickiego "Powroty do kraju lat dzieciństwa".
2. Liryka Władysława Broniewskiego.
3. Dokonaj analizy składniowej podanego zdania.

20. Literatura lagrowa.
2. "Pieniądz rządzi światem" — na podstawie powieści H. Balzaka "Ojciec Goriot".
3. Od podanych nazw zawodów męskich utwórz odpowiedniki żeńskie.

21. Literatura wojenna jako głos pamięci, ostrzeżenia i protestu.
2. Motywy powstania listopadowego w poezji J. Słowackiego.

3. Uzupełnij związki frazeologiczne.

22. 1. Bogumił i Barbara — dwie różne postawy wobec życia.
2. Interpretacja dowolnego wiersza Cz. Miłosa.
3. Od podanych nazw państw utwórz nazwy mieszkańców.

23. 1. Obraz Litwy w powieści "Dolina Issy" Cz. Miłosa.
2. Różne postawy bohaterów w dramacie L. Kruczkowskiego "Pierwszy dzień wolności".
3. Jaka różnica dzieł podane pary synonimiczne, np.: tusty — otyły.

24. 1. Poezja W. Szymonowicz.
2. Humanizm u opowiadań B. Prusa.
3. Użyj w kontekście wyrazów pokrewnych, np.: wieczorny — wieczorowy.

25. 1. Temat emigracji politycznej i zarobkowej w literaturze polskiej.
2. Przegląd twórczości Władysława Syrokomli.
3. Uporządkuj porównania, np.: wierny jak osioł.

26. 1. L. Staff — poeta trzech pokoleń literackich.
2. Rzeki — Wokulski — Ochocki: trzy postawy wobec rzeczywistości.
3. Jakie treści wzięły podane homonimy, np.: zamek — zamek.

27. 1. Dydaktyczno-moralistyczny charakter twórczości I. Krasieckiego.
2. "Noce i dnie" M. Dąbrowskiej jako "powieść rzeka".
3. Uzupełnij podane przysłowia.

28. 1. Młoda Polska: charakterystyka epoki.
2. Polscy laureaci Nagrody Nobla i ich najważniejsze dzieła twórcze.
3. Ułóż dialog stosując formy grzecznościowe.

29. 1. Rola epoki oświecenia w kulturze narodowej.
2. "Chłopi" W. Reymonta jako epopeja życia wiejskiego.
3. Podaj literackie odpowiedniki regionalizmów, np.: kaczerza — porębacza.

30. 1. Przeciwna wyznafka w "Sonetach krymskich" A. Mickiewicza.
2. Problematyka utworów Marii Konopnickiej.
3. Od podanych czasowników utwórz formy czasu przestankowego.

Zestaw pytań z języka polskiego dla klasy IX

Uwagi wstępne

Egzamin w klasie IX przeprowadza się na podstawie materiału programowego tej klasy oraz poprzednich rozdziałów i zagadnień programów klas poprzednich. Egzamin mają na celu sprawdzenie umiejętności nabytych przez uczniów i umiejętności stosowania tych wiadomości w praktyce.

Podczas egzaminu z języka polskiego sprawdzane są: wiedza, samodzielność, nawyki i umiejętności uczniów z zakresu literatury, podstawowych rozdziałów programu i wybranych zagadnień. Pierwsze pytanie każdego zestawu pytań przerażająco się do sprawdzenia mojej uczynności.

W ramach egzaminu, wyrażającego czytanie lub słuchanie, uczniowie, egzaminator obserwuje, jak rozumieją przeczytany tekst, temat, jak umie go opisać i obrazowo przekazać swoje myśli. Testy w tym zestawie pytań uwzględniają podwójne literatury i literatury. Na drugie i trzecie pytanie ze zbioru i grammatyki lub lektury. Napiętn uczeń odpowiada na pytania teoretyczne, tzn. podaje odpowiedź i uzasadnia ją, które uzasadnia przykładami i przykładami. Następnie wykonuje zadania praktyczne.

Testy do pytań dobiera nauczyciel, a dyrektor szkoły zatwierdza. Zdzania i testy do ćwiczeń praktycznych należy wypisać na kartkach, nauczyciel wskazuje źródło, stronę, rozdział).

Po otrzymaniu zestawu pytań nauczyciele zniechęcają uczniów z ich treścią. Przerobiony materiał należy jednak powtarzać nie według zestawu pytań, lecz w trybie systematycznym, zgodnie z programem. Nauczyciele na dziesięć dni przed egzaminem powinni przygotować, a dyrektor szkoły — zatwierdzić materiały praktyczne z języka polskiego. Dno materiału nie należy ogłaszać uczniom przed egzaminem.

Uczeń, gdy wychodzi do odpowiedzi, bierze kartkę z numerem zestawu. Otrzymuje też kartki ze wskazanym materiałem praktycznym. Przygotowując się do odpowiedzi, uczeń korzysta z drukowanej kalendarzki — zestawu pytań, którą otrzymuje od komisji egzaminacyjnej.

1. Podaj definicję mitu. Strated dowolny mit.
2. Dokonaj rozbioru syntaktycznego wskazanego przez nauczyciela zdania złożonego. Postaw, gdzie należy, znaki przestankowe.

3. Określ budowę podkreślonych w tym zdaniu wyrazów: Podaj dwa, trzy wyrazy o podobnej budowie. Podaj określenie rdzenia, przedrostka, przyrostka i końcówki.

2. Bogactwo pieśni ludowych. Jakże znasz pieśni ludowe?
2. W dowolnym tekście wskaż zdanie pojedyncze i zdania złożone. Dokonaj rozbioru zdania pojedynczego.

3. W zdaniu wskazanym przez nauczyciela znajdź imiesłowy, podaj cechy grammatyczne imiesłowów i ich określenie.

3. Wypłót z pamięci dowolną bajkę.
2. Układ lub wskaż w dowolnym tekście dwa przykłady, w których spójnik i został użyty w zdaniu pojedynczym z jednorodnymi członami zdania oraz w zdaniu złożonym współzależnym.
3. Znajdź we wskazanym przez nauczyciela zdaniu wyrazy z 6. Wymień zasady pisowni 6. Podaj dwa lub trzy przykłady.

4. Przeczytaj wyrażenie i strześć fragment nieznanego utworu prozajskiego.
2. Dokonaj rozbioru syntaktycznego wskazanego przez nauczyciela zdania złożonego. Postaw w tym zdaniu znaki przestankowe.
3. W podanych przez nauczyciela wyrazach wskaż upodobnienie dźwięków. Podaj własne przykłady. Na czym polega upodobnienie dźwięków?

5. 1. Twój ulubiony baśń.
2. Układ zdania, w których ten sam rzeczownik pełni funkcję różnych części zdania. Dokonaj rozbioru syntaktycznego jednego z tych zdań.
3. Układ zdania z podanymi imiesłowami, przywołanymi w przedmiocie.

6. 1. Problematyka noweli E. Orzeszkowej "A. B. C...".
2. Dokonaj rozbioru syntaktycznego wskazanego przez nauczyciela zdania podrzędnie złożonego. Zastąp zdanie podrzędne równoważnikiem imiesłowowym. Postaw znaki przestankowe.

(Dokończenie na str. 10)

Zestaw pytań z języka polskiego dla klasy IX

(Dokończenie ze str. 9)

3. We wskazanym przez nauczyciela zdaniu znajdź rzeczownik, wskaż cechy gramatyczne rzeczownika i podaj określenie tej części mowy.

1. Romantyczny charakter ballad A. Mickiewicza.

2. We wskazanym przez nauczyciela ujęciu znajdź zdanie złożone współzależnie i dokonaj rozbioru tego zdania.

3. W zdaniu wskazanym przez nauczyciela znajdź wyrazy z przedrostkami. Podaj podobne przykłady. Opowiedz o pisowni przedrostków.

1. Wymień szane utwory J. Kochanowskiego i zacytuj jeden z nich.
2. Układ dwa zdania pojedyncze, przekształć je w zdanie złożone współzależnie i zdanie złożone podrzędnie.
3. Opowiedz o głosce, literze, sylabie. Podane przez nauczyciela wyrazy podziel na sylaby.

1. Opowiedz o sobie i swoich zainteresowaniach.
2. Podaj przykład zdania rozwiniętego i omów sztyk wyrazów w tym zdaniu. Dokonaj rozbioru tego zdania.
3. W wyrazach wskazanym przez nauczyciela zamień kropkę wstaw opuszczone litery. Wymień zasady pisowni z rz.

1. Wymień szane utwory M. Konopnickiej i zacytuj jeden z jej wierszy.
2. Podaj trzy lub cztery rzeczowniki, których można użyć jako wyrazów uogólniających. Układ zdanie z jednym z tych rzeczowników w roli wyrazu uogólniającego, dokonaj rozbioru i postaw znak przestankowy.
3. Określ rodzaj gramatyczny podanych rzeczowników.

1. Co wiesz o Cz. Miłoszu? Zadeklaruj jego wiersz "W mojej ojczyźnie".
2. Układ zdania złożone współzależnie: łączne i rozłączne. Dokonaj rozbioru jednego z tych zdań.
3. Do podanych przez nauczyciela wyrazów dodaj pokrewne.

1. Strefę opowiadanie M. Dąbrowskiej "Szczęśliwa listota".
2. Dokonaj rozbioru wskazanego przez nauczyciela zdania zawierającego dopowiedzenie. Wyjaśnij zasady przestankowania w tym zdaniu.
3. Objądnij pisownię przyrostków w podkreślonych wyrazach. Podaj dwa wyrazy zawierające takie same przyrostki. Pisownia rzeczowników z przyrostkami -dzwo-, -ctwo-, -stwo i przymiotników z przyrostkami -ek(i), -ck(i), -dzk(i).

1. Jak oceniasz postawy głównych bohaterów noweli S. Żeromskiego "Siłaczka".
2. Przekształć podane przez nauczyciela zdanie złożone na dwa pojedyncze. Dokonaj rozbioru tych zdań.
3. We wskazanym przez nauczyciela tekście znajdź wyrazy z przyrostkami. Pisownia nie z różnymi członami mowy.

1. Strefę nowelę B. Prusa "Katarynka".
2. W podanym przez nauczyciela tekście znajdź dwa lub trzy zdania złożone podrzędnie, uzasadnij użycie znaków przestankowych w tych zdaniach. Dokonaj rozbioru jednego z tych zdań.
3. Znajdź w podanych zdaniach przymiotniki i imiesłowy przymiotnikowe, utwórz od nich liczbę mnogą.

1. Przetwórz wyrażenie i strefę wskazy przez nauczyciela tekst.
2. Dokonaj rozbioru wskazanego przez nauczyciela zdania. Postaw znaki przestankowe w tym zdaniu.
3. W wyrazach wskazanym przez nauczyciela wstaw opuszczone litery. Objądnij pisownię j, l.

1. Twój ulubiony bohater.
2. Dokonaj rozbioru zdania wielozłozowego. Podaj wykrus tego zdania.
3. Wymień odmienne części mowy i podaj przykłady.

1. Paralelizm łobów i Michasia (d. Iwanickiowski "Ikar").
2. Podaj kilka zwrotów frazeologicznych. Użyj ich w zdaniu, dokonaj rozbioru jednego z tych zdań.
3. Do podanych nazw kontynentów, krajów i miast dopisz nazwy ich mieszkańców.

1. Strefę przeczytaną książkę.
2. We wskazanym przez nauczyciela

zdanii z mową niezależną postaw znak przestankowy. Zamień w tym zdaniu mowę niezależną na mowę zależną i dokonaj rozbioru syntaktycznego zdania.
3. Podaj przykłady osobowych i nieosobowych form czasownika.

1. Wygłoś z pamięci dowolny sonet A. Mickiewicza.

2. Czym się różni równoważnik zdania od zdania? Podaj przykłady. Dokonaj rozbioru syntaktycznego ułożonego zdania.

3. Odmień w czasie przeszłym podane czasowniki.

1. Przetwórz wyrażenie wskazanym przez nauczyciela ujęciu z poematu A. Mickiewicza "Pan Tadeusz".

2. Zasady przestankowania w zdaniach złożonych współzależnie. Dokonaj rozbioru syntaktycznego dowolnego zdania złożonego współzależnie.

3. W zdaniach wskazanym przez nauczyciela objądnij pisownię partykuł że, by. Podaj kilka podobnych przykładów.

1. Przetwórz wyrażenie wiersz L. Staffa.

2. W zdaniu wskazanym przez nauczyciela dokonaj rozbioru morfologicznego podkreślonych wyrazów. Dokonaj rozbioru syntaktycznego tego zdania.

3. Jednorodne człony zdania, znaki przestankowe przy nich.

1. Zwierville w Twoim życiu.
2. Podaj rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi. Dokonaj rozbioru jednego z tych zdań.

3. W zdaniach wskazanym przez nauczyciela znajdź przymiotniki. Odmień jeden z nich.

1. Przetwórz wyrażenie bajkę I. Krasińskiego "Przyjaciele". Jaki w niej jest zawarty morał?

2. We wskazanym przez nauczyciela tekście wstaw opuszczone litery. Dokonaj rozbioru morfologicznego podkreślonych wyrazów.

3. Jakże znasz słowniki, ich zastosowanie.

1. Doroczne tradycje świąteczne w Twojej rodzinie.

2. Nierodnienne części mowy. Podaj cechy gramatyczne przyrostka, określ jego rolę w zdaniu.

3. Do podanych przez nauczyciela wyrazów dopisz wyrazy bliskoznaczne.

1. Wygłoś z pamięci ulubiony wiersz.
2. Omów na dowolnych przykładach związki wyrazowe (związek zgody, rzędu, przynależności).

3. Czym się różnią zdania złożone współzależnie od zdań podrzędnych. Podaj przykłady.

1. Twój ideał nauczyciela.
2. Dokonaj analizy (wraz z wykresem) podanego zdania wielokrotnie złożonego.

3. W podanym przez nauczyciela zdaniu wskaż przyimki i spójniki, wytłumacz zasady pisowni przymiówkó zlozonych.

1. Opowiedz o rodzinnej miejscowości (miasto, wieś).
2. Ułoż lub znajdź w dowolnym tekście dwa zdania, w których użyto myślnika. Opowiedz o użyciu myślnika w zdaniu pojedynczym i złożonym. Dokonaj rozbioru jednego z tych zdań.

3. Podaj rodzime odpowiedniki wskazanych wyrazów obcych.

1. Strefę opowiadanie D. Biełkowskiej "Kaktus na dnie".
2. Użycie dwukropka w zdaniach pojedynczych i złożonych. Dokonaj rozbioru syntaktycznego dowolnego zdania.
3. Wyjaśnij znaczenie podanych wyrazów wieloznacznych i ułoż z nimi zdanie.

1. Moja ulubiona nowela.
2. Układ dwa zdania: jedno z wyrazem wtrąconym, drugie ze zdaniem wtrąconym. Objądnij zasady przestankowania.

3. Połącz podane rzeczowniki z il. czembnikami z nawiasów.

1. Przetwórz wyrażenie poety współczesnego.
2. W zdaniu podanym przez nauczyciela wskaż zaimek. Określ cechy gramatyczne zaimka i jego rolę w zdaniu.

3. Dobierz wyrazy określające rzeczownik przyjaciel. Odmień dany rzeczownik z dowolnym wyrazem określającym.

Struktura egzaminu z języka litewskiego i wymagania

W szkołach polskich, rosyjskich egzamin maturalny z języka litewskiego organizuje się na poziomach B i A.

Sprawdza się nawyki konwersacji, czytania, gramatyki i pisowni, a u uczniów składających egzamin na poziomie A sprawdza się również nawyki tłumaczenia z języka ojczystego na język litewski.

Egzamin dla uczniów składających egzamin na poziomie B ma trzy części:

1. Czytanie tekstu i test sprawdzający jego rozumienie.

2. 5 testów na sprawdzenie znajomości gramatyki i pisowni.

3. Konwersacja, umożliwiająca sprawdzenie według uprzednio podanego pytania znajomości literatury litewskiej i historii Litwy oraz nawyki mówienia.

Uczniowie składający egzamin na poziomie A, wykonują wszystkie trzy zadania poziomu B oraz jedno zadanie dodatkowe — tłumaczą zwizytek obejmujący 50-60 słów z języków polskiego lub rosyjskiego na język litewski, poza tym egzamin poziomu A różni się objętością czytanego tekstu i ilością pytań podanych, w celu sprawdzenia rozumienia tekstu.

I. Rozumienie czytanego tekstu

Zadania dla uczniów składających egzamin na poziomie B i A różnią się objętością czytanego tekstu i ilością pytań podanych w celu sprawdzenia rozumienia tekstu.

Całą grupę uczniów egzaminuje się jednocześnie. Grupa otrzymuje testy z dwoma tekstami obejmującymi po 250 słów każdy. Do każdego tekstu przygotowuje się po 5 pytań. Do każdego z nich — po 4 odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa.

Uczniowie składający egzamin na poziomie B wybierają jeden z dwóch tekstów, czytają go i zaznaczają prawidłowe odpowiedzi na pytania testu do obranego tekstu.

Uczniowie składający egzamin na poziomie A czytają oba teksty i zaznaczają prawidłowe odpowiedzi na pytania testów obu tekstów.

II. Sprawdzenie znajomości gramatyki i pisowni

Dla uczniów składających egzamin na poziomie B i A zadanie jest takie same.

Całą grupę uczniów egzaminuje się jednocześnie, grupa otrzymuje 5 testów. Test składa się z 10 zdań. Każdy test przewiduje sprawdzenie znajomości gramatycznych zasad pisowni. W jednym zdaniu może być sprawdzone tylko jedno правило.

Sprawdza się znajomość następujących zasad gramatyki:

1. Pisownia (pisownia liter nosowych w końcówkach przypadków rzeczowników, przymiotników, zaimków, liczebników oraz w końcówkach trybów czasowników, pisownia długich i krótkich samogłosek, użycie e, e oraz i, o oraz u).

2. Użycie przypadków imion.

3. Użycie czasów czasowników.

4. Użycie przymiówkó.

5. Zadanie ze składni:

a) mowę niezależną zamienić na mowę zależną (2 zdania)

b) do zdania głównego dodać zdanie podrzędne (2 zdania)

c) przed zdaniem podrzędnym napisać zdanie główne (2 zdania)

d) utworzyć zdania z włożem podanych rzeczowników (2 zdania);

e) z podanych słów utworzyć zdanie (2 zdania).

Na sprawdzenie rozumienia tekstu, nawyków gramatyki i pisowni przeznaczona jest 1 godz. 30 min.

III. Konwersacja

Dla poziomów B i A.

Egzaminuje się indywidualnie według zawczasu przygotowanych biletoów, składających się z dwóch części.

Pierwsza część — pytanie, na które egzaminowany powinien odpowiedzieć szperze. Sprawdza się umiejętność ucznia płynnie i poprawnie wyrażania myśli, rozumienia podanych pytań, związanych z historią Litwy, literaturą.

Druga część — podaje się sytuację

na jakiś temat, według niej przewiduje się konwersację między uczniami egzaminatorami.

Przykłady sytuacji przygotowane je egzaminujący nauczyciel. Temat konwersacji ma być nieznanym uczniom.

Nauczyciel, który wykonał język litewski, według wykładaj język litewski, według pytania pierwszej części przygotować samodzielnie, zgłosić do zatwierdzenia komisji egzaminacyjnej nauczania języka litewskiego w szkołach polskich, rosyjskich do 15 kwietnia 1995 r.

IV. Tłumaczenie

Zadanie wykonują tylko uczniowie składający egzamin na poziomie A.

Egzaminowany wraz z pytaniem tłumaczenia tekst obejmujący — 50-60 słów. Tłumaczy ustnie z języków rosyjskiego bądź polskiego na język litewski. Przetłumaczony tekst egzaminowany może zapisać, a odpowiadając przeczytać.

Przy tłumaczeniu uczniowie mogą korzystać ze słowników. Na wykonanie przekładu przeznaczona jest 15-20 minut.

OCENA

Wykonanie każdego rodzaju zadania językowego: rozumienie czytanego tekstu, nawyki znajomości gramatyki, pisowni, umiejętności tłumaczenia oraz poziomu wykonania pierwszego i drugiego zadania konwersacji ocenia według 10-punktowego systemu.

Za każdą prawidłową odpowiedź do przeczytanego tekstu egzaminowany na poziomie A otrzymują po jednym punkcie, na poziomie B — po dwa punkty.

Za prawidłowe wykonanie wszystkich zadań z gramatyki i pisowni egzaminowany otrzymuje 50 punktów. Za każdy błąd odejmuje się 1 punkt. Ostateczną sumę dzieli się przez 5.

Przy wprowadzeniu ostatecznej punktu oceny na poziomie B nies otrzymanych punktów dzieli się przez 4, a na poziomie A — przez 5.

KALBĖJIMAS. TEMOS IR KLAUSIMAI

1 bilietas

1. Baltai. Gyvenimo būdas, tikėjimas, papročiai ir kt.

2. Muziejus apsilankius.

2 bilietas

1. Labiausiai patikusios tradicines lietuvių šventės, papročiai ir apeigos (Kūčios, Užgavėnės, Velykos, Rasos šventė).

2. Mano darbai namie.

3 bilietas

1. Lietuvių tautosaka ir jos skirstymas. Pateikiu įvairių žanrų pavyzdžių (mįslų, patarių, anekdotų, pasakų, dainų).

2. Įvairiuose parduotiuvių skyriuose.

4 bilietas

1. Mitologinės būtybės: aivaras, amė, velnias.

2. Mano atostogos.

5 bilietas

1. Lietuvos kunigaikščiai (apie vieną smulkiau).

2. Įsimintiniausia mano gyvenimo diena.

6 bilietas

1. Pirmieji raštai lietuvių kalba. Smulkiau papasakoti apie pirmąją lietuvišką knygą.

a. pabaigoje. V. Kudirkos asmenybė ir kūryba. Pasakytai atmintiniai „Tautiška giesmė“.

2. Jįmyiausi lietuvių dailininkai (apie vieną smulkiau).

10 bilietas

1. Pasakytai atmintiniai pasirinktą Maironio eilėraščių. Papasakoti apie poetą.

2. Mūsų šventės (apie vieną smulkiau).

11 bilietas

1. Papasakoti apie rašytoją Žemaitį „Mardios“ veikėjai, jų tarpusavy santykiai.

2. Mano mintys apie draugystę.

12 bilietas

1. J. Bilūno gyvenimas, asmenybė, kūryba. Papasakoti J. Bilūno apysakos „Lūdna pasaka“ ištraukos turinį.

2. Knyga (dailė, muzika, sportas) mano gyvenime.

13 bilietas

1. V. Krėvės gyvenimas, asmenybė. Apasakymas „Skėrdžius“.

2. Mūsų mokykla ir jos tradicijos.

14 bilietas

1. A. Vienuoliai. Papasakoti pasirinktą A. Vienuolio legendą.

2. Miestas (kaimas), kuriame aš gimiau.

15 bilietas

1. Pasakytai atmintiniai pasirinktą S. Nėries eilėraščių. Papasakoti apie poetą, jos kūrybą.

2. Jvykis, kurio aš negalau pamiršti.

15 bilietas

1. Pasakytai atmintiniai pasirinktą lietuvių lietuvių poeto eilėraščių. Trumpai papasakoti apie autorį.

2. Įdomiausia mano kelionė (ekskursija).

17 bilietas

1. Pasakytai atmintiniai pasirinktą

V. Mykaloičio-Putino eilėraščių. Trumpai papasakoti apie eilėraštį.

2. Atmintinas vakaras arba šventė mokykloje.

18 bilietas

1. Mažosios Lietuvos lietuvių šilmas I. Simonaitis romane „Aukštųjų Šimonių likimas“.

2. Įdomiausias laikraštis arba žurnalas.

19 bilietas

1. Karas lietuvių atminty (pagal J. Marcinkevičiaus „Dienoraštis bei datų“ ir J. Baltušio „Sakmė apie Junt“ ištraukas).

2. Vilnius - Lietuvos sostinė.

20 bilietas

1. Tremitinio dalia (pagal J. Giedraitis „Kelionė į niekur“ ir V. Gustaičio „Be kaltes“ ištraukas).

2. Autobiografija.

21 bilietas

1. Kaimo žmogaus likimas (pagal R. Granausko „Gyvenimas po klevė ištrauką“).

2. Mūsų šeima ir jos laisvalaikis.

22 bilietas

1. Tėvų ir vaikų santykiai (pagal pasirinktą ištrauką iš I. Šeštokos „Tėvas“, A. Jonyno „Namių kapas“, J. Dautario „Tartum žydros sapnams“, B. Balionienės „Aš ir mama“).

2. Mano gimtinė - Lietuva.

23 bilietas

1. Meilė, santuoka ir kasdienybė (pagal J. Mačiūkevičiaus „Visam gyvenimui“ ir J. Baltušio „Ko nepasakau Laulyt“ ištraukas).

2. Didžiausias Lietuvos miestai (apie vieną smulkiau).

24 bilietas

1. Darbas - žmogaus gyvenimo palydovas (pagal V. Petkevičiaus „Palydovas“ ir R. Granausko „Gyvenimas po klevė“ ištraukas).

2. Mano mėgstama knyga (apie vieną smulkiau).

25 bilietas

1. Papasakoti apie lietuvių lietuvių poeto arba prozininką.

2. Mano gyvenimas draugystėje.

Wczoraj w prasie Litwy

REPUBLIKA

"Z Litwy wywozi się archiwa" —

... Podczas wjazdu prezydenta A. Brazauskasa we wrześniu ubiegłego roku w Stanach Zjednoczonych Ameryki...

... Ona prawnie, przedstawicielce Żydów USA twierdzą, że poczynił obywateli ni oryginalni, jednak dyrektor generalny...

... Jakubowicz tam, to przedstawiciele Żydów wszelkimi metodami...

... W końcu lutego dyrektor Centralnego Archiwum Państwowego A. Nadler...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

... "Tylko na Litwie możliwe są takie rzeczy" — powiedział "Republic" historyk sztuki...

zatrudniony w przychodni stomatolog miesięcznie zarabia średnio 200 litów.

Diena

"Przychylny nieszczęśliwe różne, a skutki — podobne" —

W ubiegłym lutym na oddziale ostrych zatrucień Wileńskiego Szpitala Pogotowia udzielono pomocy lekarz...

... Wśród osób zatrutych, przywiezionych do szpitala, umiera 2-3 proc. chorych. Tymczasem wśród osób, które nie zdążyły skorzystać z pomocy...

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

... "Były i takie wypadki, że felcer zjadł zapach alkoholu z ust pacjenta, skierował go na oddział zatruczeń" — mówi R. Purvancekas.

Miesiące luty

Luty zapożyczył swą nazwę od lutych, tj. "silynych, srogich, złych "mrozów", tak nazywa się także po ukraińsku i białorusku (lutyy). Podobnie jest w gwarach niemieckich — Hortornat "ciekły, srogi miesiąc".

Dobrała G. B.

Przysłowia

- * Gdy luty mrozem chłodzi, to mazurek z ciepłem chodzi.
* Kiedy luty schodzi, często człek po wodzie brodzi.
* Gdy w lutym do połowy zima się wysili, to pod koniec miesiąca już się nie wychyli.

Dobrał M.B.

Pogoda w lutym

Dobiegł końca pierwszy miesiąc roku. Jak gdyż kontynuując tradycje ostatnich lat, był on ciepleszy niż zwykle. Bez śniegu, deszczowa aura powitała nas Nowy Rok, ciepłem i mżawką zakończył się styczeń.

Luty jest już ostatnim najkrótszym miesiącem zimy, jednakże często nie mniej chłodnym niż poprzednie. Średnia temperatura tego miesiąca 3-6 stopni poniżej 0 — to zaledwie o 1 stopień więcej niż w styczniu.

Luty jest już ostatnim najkrótszym miesiącem zimy, jednakże często nie mniej chłodnym niż poprzednie. Średnia temperatura tego miesiąca 3-6 stopni poniżej 0 — to zaledwie o 1 stopień więcej niż w styczniu.

Eugenia JAKALYTYE, synoptyk

SPORT

Mistrzostwa łyżwiarzy figurowych

W Dortmundzie rozpoczęły się mistrzostwa Europy w jeździe figurowej na lodzie. W zawodach łowca Francuza S. Bonaly będzie bronił tytułu. Zabrakło mistrzów z Kopenhagi: W. Pietrenki z Ukrainy, rosyjskiej pary sportowej J. Gordiejewa — S. Grinkow oraz brytyjskiego duetu tanecznego J. Torvill — Ch. Dean.

Wśród kobiet, po przejściu na zawodowo mistrzyni olimpijki Ukrainki O. Bajul, faworytką będzie czarnoskóra Bona. Piąty tytuł mistrzyni Europy dla Francuzyk ponownie był formalnością. O medalie srebrym i brązowym zapewne rywalizować będą Niemki T. Szewczenko i M. Kleinmann oraz Rosjanki O. Markowa i M. Butyrskaja.

Wśród mężczyzn kandydaty do medalu to przede wszystkim Francuz P. Candeloro, Rosjanin A. Urmanow i Ukrainiec W. Zagorodnik.

Właścicielką jest ustalona. Pod nieobecność duetu Torvill — Dean i mistrzów świata z Rosji O. Griszczuk — J. Platon, faworytami są Francuzi S. Moniotter — P. Lavanchy, W. te) konkurencji występuje duet litewski M. Drobiszko — P. Vanagas.

Przed oficjalnym rozpoczęciem mistrzostw odbyły się eliminacje w konkurencji solistów. Reprezentację Litwy i Związku Radzieckiego zajęły w swych grupach ostatnie miejsca i odpadły z mistrzostw. Polak Z. Komorowski zajął 11 miejsce, tym samym wywalczył awans. W jego ślady podąża Z. Szweid, A. Rechinio

LIETUVOS AIDAS

"Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?"

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

... "Czy w państwowych instytucjach medycznych zęby będą leczyc tylko niedoświadczeni lekarze?" — tak się nazywa publikacja Ovidijusa Lekavičusa...

LIETUVOS rytas

"Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku"

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

... "Noc na Lotniku Wileńskim: poszukiwanie narkotyków — bez wyniku" — Wczoraj wczesnym rankiem funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

TELEWIZJA

ŚRODA, 1 LUTEGO

LTV

7.45 - Dzień dobry, 8.25 - TV Anona, 8.30 - Wiadomości informacyjne, 17.05 - Litwa za Mendoga, 17.45 - Film dok. 18.00 - Wiadomości (ros.), 18.05 - Dzień dobry, 18.50 - Wiadomości (ros.), 19.00 - TV Anona, 19.05 - Słowo chrześcijańskie, 19.15 - Dni sąsiedzi, 19.35 - TV Forum, 20.30 - Panorama, 21.05 - Film "Wrog Szeparda", 22.50 - TV Anona, 22.55 - Wiadomości, 23.25 - Szalona loteria.

BAŁTYCKA TV, TV POLONIA

7.30 - Horoskop, 7.35 - Serial "Tak świat się kręci", 8.30 - Serial "Granica nocy", 9.00 - Godzina CNN, 9.55 - Czarne białe, 10.15 - Serial "Tak świat się kręci", 10.30 - Rewizja nadzwyczajna (P), 17.00 - Apetyt na zdrowie (P), 17.30 - Program dla młodzieży (P), 18.00 - Teleexpress (P), 18.15 - Nowości ze świata, 18.30 - Krok, 19.00 - Nowości biblioteczne, 19.05 - Godzina CNN, 20.00 - "Ja, ty i inni...", 20.30 - Serial "Granica nocy", 21.00 - Nowości bałtyckie, 21.05 - Serial "Tak świat się kręci", 22.00 - Panorama (P), 22.30 - Adaptacje literatury: "Nad Niemiecem" - film polski (1/4 P), 23.25 - Koncert (P), 23.50 - Przegląd filmów o sztuce (P), 1.10 - "Złota kaczka" - balet J. Makskiewicz (P).

LITPOLINTER TV

7.00 - Poranne kółko, 9.00 - Teleshop, 9.10 - Serial "Dzika róża", 9.35 - Anonasy, 14.52 - Serial "Patrz, posłuchaj", 15.20 - Film anim. 15.52 - Dziennik, 16.00 - Tin tonik, 16.20 - Serial "Helenka i chępy", 16.35 - Świat dzisiaj, 17.00 - Spółka TVR "Mir", 17.40 - Pogoda, 17.45 - No jest kim, 17.52 - Dziennik, 18.00 - Godzina szczytu, 18.30 - Serial "Dzika róża", 18.55 - Program W. Wulf, 19.40 - Teleshop, 19.50 - Anonasy, 20.00 - Czas, 20.30 - Pogoda, 20.40 - Monolog, 20.50 - Z dzieł od wojny, Krasnojarsk, 21.35 - Film fab. "Straż osobista", 22.52 - Wiadomości, 23.00 - Film fab. "Straż osobista", 23.35 - Autohocz, 23.52 - Ekspres prasowy.

TELE-3

7.30 - Wiadomości, 8.00 - Film anim. "Candy-Candy", 8.30 - Serial "Santa Barbara", 9.30 - Serial "Westgate II", 10.30 - Film fab. "Strach na 40 piętrze", 12.00 - Lekcja jez. ang. 12.15 - Film fab. "Alterscy", 13.25 - Muzyka, 14.30 - Tekst TV, 14.55 - Lekcja jez. ang. 15.00 - Magazyn podróży, 16.00 - Deutsche Welle, 16.30 - Ciekawy luzde, 17.00 - Film fab. "Małe wydwydny oca", 18.30 - Film anim. 18.55 - Lekcja jez. ang. 19.00 - Wiad., 19.20 - Serial "Santa Barbara", 20.30 - Film anim. "Candy-Candy", 20.55 - Lekcja jez. ang. 21.00 - Wiadomości, 21.15 - Muzyka, 21.30 - Film fab. "Morderstwo", 23.10 - Wiadomości, 23.25 - Muzyka.

WILEŃSKA TV

8.00 - 8.00x60, 8.15 - Serial "Dyżurna apteka", 8.45 - Strachy Steve na Kinga, 8.15 - Serial "Dzieci z ulicy Degraas", 9.45 - Serial anim. "Niewiedząca historia", 9.10 - Apteka, 9.20 - Mój koje, 10.50 - Kurs dolara, 10.55 - Film fab. "Doktor Taeran", 12.25 - Tablica ogłoszeń, 18.30 - Tablica ogłoszeń, 18.35 - Dział w miasteczku, 18.50 - Film fab. "Doktor Taeran", 20.30 - Film fab. "Godybmy mogli zjadnąć", 22.00 - Muzyka z 19.00, 22.20 - Film fab. "Po drugiej stronie rzeczywistości", 22.45 - Co słysać, profesorze?, Rozmowa z prof. K. Glawekasem, 23.00 - Dział w miasteczku.

TVP-1

10.00 - Wiadomości, 10.10 - "Gonyl Archer" - serial prod. ang., 10.35 - "5-10-15", 11.00 - "Zespół adwokacki" - serial, 11.50 - Muzyka Jedyńka, 12.00 - Od niemowlaka do przedszkolaka, 12.30 - Sztuka nie sztuka, 12.55 - Nasze państwo - aktualności, 13.00 - Wiadomości, 13.10 - Agrobiznes, 13.15 - 15.50 - Telewizja edukacyjna, 16.00 - Program muzyczny, 16.20 - Rai - magazyn młodzieżowy, 16.55 - Muzyka Jedyńka, 17.00 - "Moda na sukces" - serial prod. USA, 17.25 - Działki, Telefery, 17.35 - Dział młodych widzów, 18.00 - Teleexpress, 18.20 - Między wrozami i teleurzędni, 18.45 - Polska Kronika Ogórków, 19.00 - "Zespół adwokacki" - serial, TVP, 20.00 - Wieczoryna, 20.30 - Wiadomości, 21.10 - "Przypadki pana Janki" - film fab. prod. czeskiej, 22.00 - Superpuchar Eurovision, 22.15 - "Agnieszka" - AC Milan, 0.05 - Wiadomości, 0.20 - "Osmiornica 5" - serial prod. włoskiej, 2.10 - Juliette Greco w Olimpi.

CZWARTEK, 2 LUTEGO

LTV

7.45 - Dzień dobry, 8.30 - Lekcja

jez. niem. 17.00 - Program, 17.05 - Serial "Laponia: duch i forma", 17.50 - Film dok. 18.00 - Dziennik, 18.10 - Bajki braci Grimm, 18.50 - Wiadomości (ros.), 19.05 - Przejmowcy, 19.20 - Młodzieżowa fala, Nie zgodzam się! Erytyka w masie mediach, 20.05 - Dla miłośników piłki nożnej, 20.30 - Panorama, 21.05 - Europa show, 21.35 - Teatr, 22.30 - Mistrzostwa Europy w dziedzinie figuracji na lodzie, 23.15 - Dziennik wieczorny, 23.30 - Mistrzostwa Europy w dziedzinie figuracji na lodzie.

TV BAŁTYCKA, TV POLONIA

7.30 - Horoskop, 7.35 - Serial "Tak świat się kręci", 8.30 - Serial "Granica nocy", 9.00 - Godzina CNN, 9.55 - 10.25 - Wycieczka na łono przyrody, 16.00 - Film dok. "Za siedmioma górami", 16.25 - Program publicystyczny (P), 17.00 - Gra - Teletaniec (P), 17.30 - Muzyczna Jedyńka (P), 18.00 - Teleexpress (P), 18.15 - Zwiastwa (CNN), 18.30 - Spotkania z aktorką I. Krauzaitė, 19.00 - Bałtyckie nowiny, 19.05 - CNN prezentuje, Znajomym z Amerykanami, 20.00 - NBA: spotkanie z blasku, 20.30 - Serial "Granica nocy", 21.00 - Bałtyckie nowiny, 21.05 - Serial "Tak świat się kręci", 22.00 - Panorama (P), 22.30 - Spektakl, który lubię i pamiętam - "Ostatni z Jagielłomów" (3, P), 0.05 - Dzwonko od lat 40, Lista Przebójów Starszych Nagleolców (P), 1.00 - 2.00 - Za mełą - program sportowy (P).

LITPOLINTER

7.00 - Poranne kółko, 9.00 - Magazyn TV, 9.10 - Serial "Dzika róża", 14.52 - Wiadomości, 15.00 - Multitrotalia, 15.30 - Na balu u Kopciuszka, 15.52 - Dziennik, 16.00 - Komputer, 16.18 - Serial "Helenka i chępy", 16.35 - Świat dzisiaj, 17.00 - Do lat 16 i więcej, 17.30 - Miniatura, 17.40 - O pogodzie, 17.45 - Róż jest kim, 17.52 - Wiadomości, 18.00 - Godzina szczytu, 18.30 - Serial "Dzika róża", 18.55 - Magazyn TV, 19.05 - Program prezentacji, 20.40 - Czwak, 20.30 - Pogoda, 20.35 - Tangomania, 21.00 - Loto "Milion", 21.30 - Koszykówka, Mistrzostwa klubów europejskich, 22.45 - Wiadomości, 23.00 - Lekka atletyka, 23.52 - Ekspres prasowy.

TELE-3

7.30 - Wiadomości, 8.00 - Film anim. "Candy-Candy", 8.30 - Serial "Santa Barbara", 9.30 - Wszystkie zarębn, 10.00 - Muzyka, 10.30 - Film fab. "Morderstwo", 12.10 - Lekcja jez. ang. 12.50 - Film fab. "Małe wydwydny oca", 13.10 - Muzyka, 14.30 - Tekst TV, 14.55 - Lekcja jez. ang. 15.00 - Magazyn podróży, 16.00 - Duże samochody, 16.30 - Mecz piłki nożnej o puchar świata, 17.00 - Film fab. 16.30 - Film anim. 18.55 - Lekcja jez. ang. 19.00 - Wiad., 19.20 - Muzyka, 19.30 - Serial "Santa Barbara", 20.30 - Film anim. "Candy-Candy", 20.55 - Lekcja jez. ang. 21.00 - Dziennik, 21.15 - Wojna w Europie, Film fab. "Wieża strachu", 23.00 - Dziennik, 23.15 - Muzyka.

WILEŃSKA TV

8.00 - 9.00x60, 8.15 - Serial "Dyżurna apteka", 8.45 - MTV, 9.15 - Film fab. "Dzieci z ulicy Degraas", 9.45 - Serial "Niewiedząca historia", 9.10 - Apteka, 10.20 - Kineskop, 10.50 - Kura dolara, 10.55 - Film fab. "Doktor Taeran", 12.25 - Tablica ogłoszeń, 18.45 - Tablica ogłoszeń, 18.55 - Dział w miasteczku, 19.05 - Film fab. "Złota mina", 20.20 - Film fab. "Samolotnie dyktando", 22.10 - Film fab. "Po drugiej stronie rzeczywistości", 22.40 - Wilno i winianie, 22.50 - Dział w miasteczku.

TVP-1

10.00 - Wiadomości, 10.10 - "Lasio" - serial prod. kanadyjski, 10.35 - "5-10-15", 11.05 - "Niebezpieczne ujęcia" - serial prod. USA, 11.50 - Muzyczna Jedyńka, 12.00 - Gotowanie na ekranie - magazyn kulinarny, 12.20 - To jest łatwe - ocko w prawo, ocko w lewo, 12.30 - Pojedynczy miesiąc, 12.50 - Tani program o poezji, 13.00 - Wiadomości, 13.10 - Agrobiznes, 13.15 - 15.50 - Telewizja edukacyjna, 16.00 - Program rozrywkowy, 16.30 - Rai - kontra one, 17.00 - "Cro" - serial prod. USA, 17.25 - Działki, Telefery, 17.35 - Dział młodych widzów, 18.00 - Teleexpress, 18.20 - "Filmido" - magazyn filmowy, 18.40 - Różnica rodzinie, 19.05 - "Dziękuję Hower, lekarz medycyny" - serial prod. USA, 19.30 - Magazyn katolicki, 20.00 - Wieczoryna, 20.30 - Wiadomości, 21.10 - "Niebezpieczne ujęcia" - serial prod. USA, 22.05 - Ylko w Jedyne, 22.50 - Magazyn - program satyryczny, 23.00 - Działus - magazyn rządowy, 23.10 - Między magazyn polityczny, 23.25 - Między Europy w żyłwach figurowym, 24.00 - Wiadomości gospodarcze, 0.15 - M.E. w żyłwach figurowym, 0.35 - Międzykultury, 0.40 - "Salmonberries" - dramat psychologiczny prod. niemieckiej, 2.10 - Program artystyczny.

W teatrze pani szturcha w bok swego męża: - Zobacz, Piotrze! Ten pan obok ciebie śpi. - No to co? - niezadowolony odpowiada mąż. - To nie powód, żeby mnie budzić. * * *

Bezrobotny akrobata do dyrektora cyrku: - Przygotowałem unikalny numer. Pośrodku areny - otwarta butelka z wodą. Ja wchodzę pod kopułę i stamtąd skacze w dół i nurkuje do butelki. - To niemożliwe! - Odkryję tajemnicę. Gdy lecę w dół szybko sięgam do kieszeni po lejek i wstawiam do szyjki butelki... * * *

- Wiele słyszałem o tym, jaki ty wózku... - Eee, co tam, nie szczególnie go. - Właśnie to i słyszałam.

Trudne dni w lutym

Według ustaleń naukowców niesprzyjające dla zdrowia w lutym dni będą (w nawiasach godziny możliwego nasilenia dolegliwości): 6 (17-18); 10 (21-22); 12 (21-22); 16 (17-18); 19 (14-15); 25 (21-22).

Firma "ARSOL"

oferuje:

- wypożyczenie do Szwecji po zakup samochodów osobowych, ciężarowych i mikrobusów; - dostarczanie części do samochodów zagranicznych; - dostarczanie płyn benzynowych ze Szwecji na zamówienie. Vilnius, tel. 35-72-03 w godz. 10-18; 45-13-44 w godz. 19-22. (Zam. 88)

ORGANIZUJEMY podróże komercyjne:

- do czeskich fabryk obuwi; - do Moskwy autokarem.

Zalatywami wierzolowez wazy na Ukrainę, Białoruś, Rosji, Niemiec, Francji, krajów Beneluksu. Licencja nr 000124, Vilnius, tel. 44-15-55 w godz. 9-17. (Zam. 89)

Szanowni Państwo! Mamy nadzieję, że pamiętacie, iż w lutym czeka Was wspaniała opera Ryszarda Wagnera

"Latający Holender", którą dla Państwa przygotowała Litewska Państwowa Orkiestra Symfoniczna

W Wilnie bilety sprzedają kasy Litewskiego Teatru Opery i Baletu oraz Litewskiej Filharmonii Narodowej.

Telefony: Kasa Teatru Opery i Baletu w Wilnie: 62-07-27

Kasa Filharmonii w Wilnie: 62-71-65

W Kłajpedzie bilety można zamówić pod numerem telefonu: 1-62-60.

Przypominamy, że spektakle operowe w Teatrze Opery i Baletu w Wilnie odbędą się 2, 4, 11 lutego 1995 r.;

W Kłajpedzkim Domu Kultury Rybaków - 13 i 15 lutego 1995 r.

DZWOŃCIE, ZWRACAJCIE SIĘ I PRZYCHODZCIE, CZEKAMY NA WAS!

Nie zapomnijcie, że to jedyna możliwość wysłuchania tej opery na scenach teatrów Litwy!

Wystawienie opery sponsorują: LITUVOS VILNINE SIMFONINIS BIRAIAS, KURIER Wileński (Zam. 133)

Wspólne litewsko-polskie przedsiębiorstwo rejonu wileńskiego "MOSMAR" skupuje i ludności MIEŚO (wspierający i wolowin). Vilnius, tel. 59-21-33. (Zam. 88)

PILNE SPRZEDAM 3-pokojowe mieszkanie w Karolinach, na III piętrze z telefonem. Tel. 26-34-95. (Zam. 114)

SPRZEDAM dobre 2-pokojowe mieszkanie z wygodami, na II piętrze z telefonem w murowanym domu przy ul. Užupio. Tel. 66-04-77. (Zam. 115)

UCZE litewskiego języka potocznego oryginalną, przyspieszoną metodą z zastosowaniem magnetofonu. Vilnius, tel. 42-01-93 od godz. 20.00. (Zam. 122)

KALENDARYUM * Środa (LIT) jest 32 dniem 1995 r. Do końca roku 333 dni. * Znak Zodiaku - Wodnik. * Imieniny: Brygidy, Dobroczynna, Ignacego. * Wschód Słońca - 8.11, zachód - 16.56. Długość dnia 8 godz. 45 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 1 lutego zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów. Wiatr południowo-zachodni, umiarkowany. Temperatura 2-4 stopnie mrozu. W ciągu następných dwóch dni nieduże opady, temperatura w dzień i w nocy 0-5 stopni ciepła. Dyżurni wydania: Halina JOTKIAŁO, Zbigniew MARKOWICZ, Krystyna BOGDAŃOWICZ, Krystyna RUCZYŃSKA, Antonina MISZCZYK, Loretta BORKOWSKA

KURIER Wileński Dziennik społeczno-polityczny Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r. OGŁOSZENIA I REKLAMĘ DO "KURIERA WILEŃSKIEGO" PRZYJMUJEMY SIĘ.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ. Nazw adres: Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika. Kod 6721 B. Cena 50 ct. SL 322. Drukuję Państwo Przedsiębiorstwo "Spauda" W Domu Prasy (al. Laisvės 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65) w dniach pracy od godz. 9 do 17, jak też pod adresami w WILNIE (od godz. 9 do 19):

TELEFONY: redaktor - 42-79-01, zastępcy redaktora - 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny - 42-79-49, sekretariat - 42-79-50. DZIAŁY: polityczny - 42-78-83, ekonomiczny - 42-78-54, problemów społecznych - 42-78-72, aktualności krajowych - 42-79-64, 42-90-85, zagranicznych - 42-79-55, życia wsi - 42-79-68, 42-78-90, prawa i legislacji - 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży - 42-79-73, 42-69-86, stołeczny - 42-79-77, handlu, usług, "Magazyn rodzinny" - 42-79-56, kultury - 42-72-84, literatury i sztuki - 42-79-98, listów i interwencji - 42-69-65, reklamy i ogłoszeń - 42-69-63. Korespondenci: na rejon wileński - 42-78-90, 45-03-95, sołectwiczni - 52-780, świętociński - 44-21-46, trocki i szyrwiński - 47-04-95, fotokorespondenci - 42-90-81, tłumacze - 42-90-80, 42-72-71, styliści - 42-72-92, maszyniści - 42-77-72. * al. Godimino 46-1; * ul. Pylimo 26; * al. Godimino 2; * Buriydiki; * Kairėlik; * W oddziałach łączności; * nr 41, Gerovica 29; * nr 48, Kojalėvicius 131; * Paberžė; * Pagriai; * Rudaminis; * Salininkai; * Sadėriai; * W Kownie; * ul. Birgė 8.